

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:

Egy évre 24 korona.
Egy hére 2 korona.

VIDÉKEN:

Egy évre 28 korona.
Egy hére 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:

6-szabos petit sor egyszer 20 fill.
minden következőnél 16 fillér.
Bélyegdíj külön 60 fillér.
Nyilatkozat 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1900.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

Stauber József.

Csütörtök, április 19.

Mai számunk főbb közleményei:

Vezércikk: Felekezeti viszály.
Botrány a földművelők kongresszusán.
A transzváli háború.
Az aradi román lap támadása.
Goluchowszky a délnyugati háborúról.
A boldog Bodrog-Olaszl.
A legnagyobb magyar sakkozó halála.
Királyné egy szerkesztőségben.
Egy örült merénylete.
Nagy tüntetés Jászai mellett.
A hirdetési és naptárbélyegs eltörlése.
Husvéti öntözés.
Tárca: Velencei kirándulásunk. Irta: Kara Győző.
Csarnok: Behunytt szemmel. Irta: Szlussevszkij.

Felekezeti viszály.

Budapest, április 18.

(B. sz.) Nem lehet elvitatni, hogy egy idő óta bizonyos nyugtalanság, türelmetlenség nyilatkozik meg az egyes vallás-felekezetek részéről, különösen pedig a protestáns egyházban észlelhetünk olyan fokú feszültséget, aminek meglazítása és elsimítása méltán képezheti a kormány egyik feladatát.

Ha e türelmetlenség okait kutatjuk, vissza kellene mennünk az egyházpolitikai reformokra, amelyek a míg egyrészt a maguk egészében megoldották a felekezeti egyenjogúság kérdését, másrésztől kétségtelenül csökkentették a lelkészek jövedelmét. Ebben az utóbbi körülményben rejlik a bajok kuforrása. Növelte azokat a protestáns egyházak ama félelme, hogy a

katholikusok reverzálisok útján hódítják el a vegyes házasságokból származó nemzedék túlnyomó részét; növelte továbbá azon letagadhatatlan tény, hogy egyes anyakönyvvezetők büntetendő visszaélést üznek a katolikus propagandák érdekében. De legfőbb oka a protestánsok izgalmanak a néppárti agitáció és az ultramontanok folytonos előnyomulása, mely azt a veszedelmet helyezi kilátásba, hogy a legközelebbi választások alkalmából a klerikális párt ragadja magához az államhatalmat.

A lelkészek helyzetén a kormány részben már segített, részben pedig segíteni fog. Ám de tagadhatatlan, hogy a kongrua törvény végrehajtásának késedelmé is sokban hozzájárult a nem katolikus felekezetek közötti izgalom növeléséhez.

Elvárjuk egyébként a kormány körültekintése és szabadelvűségétől, hogy intézkedéseivel megszünteti a felekezeti versengések okát. Az Isten óvja meg a hazát attól, hogy ma, a huszadik század elején felekezeti viszályok düljanak közöttünk. Holott a humanizmus szolgálatában kell, hogy munkálkodjunk és gazdasági felvirágzásunkra kell törekednünk, ha a körülöttünk élő és egymással versengő népek között megélni és boldogulni akarunk.

Egy határozottan szabadelvű politika minden esetre sokban hozzájárulna azon nézet megszilárdulásához, hogy a mint guny és komikum azt állítani, hogy Ma-

gyarországban üldözött katolikus van s a ki mégis azt állítja, az csak felekezeti gyűlölködést szít, ép úgy igaztalan az az állítás is, hogy a protestáns egyházat bármely veszély is fenyegeti a belső, hitéleten kívül.

Ha pedig az egyházban magában van a baj, azon magának az egyháznak kell segítenie és ez szól nemcsak a protestánsoknak, hanem a katolikus egyháznak is. Erős akarattal, lankadatlan buzgósággal fejlesszék a valláserkölcsi nevelést, gondoskodják a hívek lelki szükségleteiről és ne a féltékenység vezesse utjaikon, hanem a vallás ápolása és ha ebben versenygenek csupán a felekezetek egymással, úgy a hazafiság és az emberszeretet jegyében mindig és mindenütt találkozni fognak a jövőben is, a miként a múltban egy uton haladtak.

Felekezeti féltékenység pedig ne legyen közöttünk.

A hirdetési és naptárbélyegs eltörlése.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, április 18.

A képviselőház pénzügyi bizottsága Falk Miksa elnöklésével ma ülést tartott, a melyen a kormány részéről Széll Kálmán miniszterelnök, Lukács László pénzügyminiszter, a pénzügyminiszterium részéről Toepeke államtitkár és Bakonyi osztálytanácsos volt jelen. A bizottság tárgyalás alá vette először a naptá-

TÁRCA.

Velencei kirándulásunk.

Irta: Kara Győző.

Most, hogy szerencsésen visszaérkeztünk s hogy a rám bízott tanulókat, annyi előkelő családnak féltve őrzött kincsét egészségben adtam vissza szülőiknek, most bevallom a nagy titkot, melyet elindulásunk előtt el nem árultam volna, bevallom, hogy tizenhárman voltunk. Engem ez nem aggasztott, mert aradi embernek a tizenhárom nem szerencsétlen szám, hanem szent talizmán, melynek védelme alatt bátran neki mehet a nagy világnak, bátran a viharos tengernek, mert előttünk e szám egy biztató eszme, a feltámadás reményének symboluma és mi neki is indultunk a nagy utnak félelem nélkül.

Aradtól Budapestig s onnan Zágrábig nincs mit írni az utról. Az ismeretes alföldi egyhangú, unalmas, sik rónán robog végig a tüzes vasparipa. Zágrábon tul kezd érdekes lenni a vidék. A távol messzeségben látszanak a Karst kopár, hótakarata bércei. Mindinkább közeledünk feléjük s egyszerre ott vagyunk a hórégiókban. A merre a szem ellát, mindenütt két lányi magas hó takarja a fenséges zord vidéket. A vasut iránya kacskaringós, minduntalan alagutakon vezet át s mi mindig feljebb és feljebb hatolunk. Minden pillanatban más-más sziklaalakulás tűnik fel, szépségével fölül-

mulva az előbb látottakat. Elmerültünk a Karst nézésébe, midőn Cirkvénice állomásán, a legmagasabb ponton egyszerre feltűnik a tenger. „Thalatta, thalatta” kiáltották görögül tudó diákjaim s noha mindnyájan magasra törő ifjak voltunk, ez egyszer az előttünk elterülő szédítő mélységbe vont a vágyunk, Fiume után áhitoztunk.

Éesti 8 óra előtt oda értünk s még szállásunkra sem mentünk volt s máris megnéztük a városnak egyik aktuális nevezetességét. Ott horgonyzott a kikötőben, elfoglalva az egész mólót, indulásra készen egy tengeri Kolosszus, egy angol hajó, rajta közel 1000 ló, megfelelő személyzet s vagy 4 hétre való élelem, abrak és széna. Másnap indult neki a hosszú utnak, az afrikai harcztér felé. Fiumei tartózkodásunk első napját a város nevezetességeinek megtekintésére fordítottuk s ebben nagy segítségünkre volt Csapka István dr. volt aradi tanár, a ki jelenleg a fiumei gymnasiumban működik. Bejártuk a város legszebb tereit, a régi város piszkos sikátorait s felkerestük a város leghíresebb nevezetességét, a Tersatot.

Az olasz konyhával akarván megismerkedni, a trattoria Leon d'oro-ba mentünk étkezni, a hol pompás risottofot találtak fel. Gerardo Decanis uram, a trattoria tulajdonosa dühös autonomista, de üzletében csupa előzékenység, nem tesz különbséget magyar s olasz közt, egyforma kedvességgel szolgálja ki vendégeit.

Másnap Fiume környéke jött sorra, megtettük az első tengeri utat, amolyan kis próba-

utat. Athajóztunk Abbaziába, a hol az első ember, a kivel találkozunk, egy földinc volt. Ott találtuk dr. Vuiát, a ki aztán igazán csak aradi embertől kitelő szivességgel kalauzolt bennünket. Az ő közvetítése folytán jutottunk igazi lukullusi ebédhez, nézhettük meg a Stephania szálloda összes termeit, melyeknek egy része csak a klubtagok előtt nyílik meg és e klubban igazán a bárónál kezdődik az ember. Délután egy nagy sétára indultunk, folyton a tengerpartján, gyönyörűen elkészített uton egész lkáig. Estefelé haza siettünk Fiuméba, hogy előkészüljünk és bátorságot merítsünk a tengeri utra, mely bennünket az egész éjszakán át vágyunk végcélja felé volt viendő: Velencebe.

Gyomor- és sziverősítőkkal jól felszerelve szálltunk hajóra. A tenger sima volt, mint a tükör s csak néha-néha keltett e tükrön egy-egy fodros hullámocskát a sirályok szárnya legyintése. A mint Cherzo és Veglia szigetét elhagytuk s nyílt tengeren Pola felé haladtunk, erős bora támadt, mely meglehetősen hánykodta hajónkat, a Dániel Ernőt s nosza rajta lett róka vadászat. Az én diákjaim közül csak négyen fogott ki a tenger, a többi megálta a nyelét.

Az éjszakai kellemetlenségeikért bő kárpótlást nyújtott a hajnal. Fél hat felé mintegy fátyolszerű homály körül kibontakozott Velence s tőle északra a távol háttérben az Alpok nagy láncolata, égnek meredő gletschereinek ezüstös felhőtarajával. Felséges egy látvány, felejthetetlen egy pillanat. A hajó összes utasai a

rák, hirdetések, hírlapi beiktatások, külföldi hírlapok s időszaki lapok bélyegkötelezettségének megszüntetéséről szóló törvényjavaslatot.

Neményi Ambrus előadó mindenekelőtt a törvényjavaslat pénzügyi hatását ismerteti. A naptárbélyeg az idei költségvetésben 240,000 koronával van előirányozva, a hirdetésbélyeg 70,000 koronával, az újsághirdetéseknél bélyegilletéke 460,000 koronával, minélfogva az egész összeg, a melyből a kincstár ezen törvényjavaslat értelmében eszik, 770,000 koronát fog kitenni. Legnagyobb a jelentősége a hírlapi hirdetések bélyegilletékének, a mely egyike volt a legigazságtalanabb és egyúttal a legkárosabb adónemeknek. Igazságtalan ez az adónem azért, mert a legszegényebb embereket sújtja és oly aránytalanul sújtja, a mint ez semmiféle közszolgáltatásban nem fordul elő. Eddig 80 krt fizetnek egy-egy hirdetésért, a mely czímmel van ellátva, a szegény diurnista, a ki szolgálatát kínálja, vagy a mosónő, a ki napszámot keres, ugyanannyit fizet hirdetésért, mint valamely pénzintézet, a mely egy tízmillió emissziót tesz közzé. Magától értetődik, hogy a pénzintézetet vagy a nagykereskedőt vagy a nagy szállót a bélyegilleték soha sem tartotta vissza a hirdetésről, ellenben a legkisebb egzisztenciákra nézve ez az illeték oly nyomasztó volt, hogy ennek következtében a munkaközvetítésből jóformán teljesen ki volt zárva a publicitásnak leghatásosabb eszköze, a napisajtó. De lehetetlen volt az is, hogy a kisiparos vagy pedig a kisgazda, a ki a városba élelmiszereket akart szállítani, közvetlenül forduljon a fogyasztóhoz hirdetés útján, a mint ez például Németországban a közforgalomnak mérhetetlen előnyére, mindenütt szokásos. Az a kedvezmény tehát, a mely a javaslatban foglaltatik, első sorban nem a hírlapoknak szolgál, hanem a nagy forgalomnak és a nagy forgalomban is leginkább a legszegényebb rétegeknek lesz javára, azoknak, a melyeknek keresetét megkönnyíteni első rangú társadalmi feladat és állami érdek.

A naptárbélyeg eltörlése szintén minden tekintetben helyeslendő. Az országban vagy két millió naptár szokott évenként elkeln. A nap-

tárak legnagyobb részét a legszegényebb népvásárolja, amelynek ez a könyv sokszor az egyetlen szellemi tápláléka. Ezt megnehezíteni vagy megdrágítani kulturális szempontból sem szabad.

Annak az összegnek a pótlására nézve, amelytől a kincstár a jelen törvényjavaslat következtében eszik, bátran lehet állítani, hogy a bélyegilleték más ágazatának intenzívebb kihasználása útján könnyen fedezhető lesz. Különben is a bélyegilletékeknek évről-évre szinte megdöbbentő emelkedésével állunk szemben, a mely a kincstár szempontjából lehet kívánatos, de egyébként nem tartozik egészen az örvedetes jelenségek közé. De a fogyasztási bélyegilletékek csoportjában, amelyhez a naptár és hirdetés bélyeg tartozott, van egy bélyegnem, amelyet bátran lehetne száz százalékkal felemelni. Ez a *kártyabélyeg*, (Általános helyeslés.) ami a folyó évben is csak 240,000 koronával van előirányozva. Ha ezt a bélyeg Ausztriával egyetértően akár a kétszeresére fölemelnék, azért még sem kellene attól tartani, hogy a *fogyasztásnak* ártana, bárha igen üdvös volna, ha ezt a célt ilyen úton el lehetne érni. A bélyeg-defraudációtól sem kellene tartani, tekintve, hogy a kártya-bélyeg igen szigorúan és hathatósan kezeltetik, aminek jele az, hogy mint kártya-bélyeg birság a folyó évi költségvetésben mindössze 100 korona van előirányozva, ami a semmivel egyenlő. Magát a törvényjavaslatot, amelylyel a pénzügyminiszter a közforgalom egy régi és minden tekintetben jogosult követelésének radikális módon felel meg, üdvözli és elfogadásra ajánlja.

Kossuth Ferencz kijelenti, hogy teljes mértékben hozzájárul a törvényjavaslatához.

A bizottság azután általánosságban és részleteiben is minden vita nélkül elfogadta a törvényjavaslatot.

Tárgyalás alá vette azután a bizottság az *értékpapir-forgalmi adóról* szóló törvényjavaslatot.

Szabó Imre előadó ismertetvén a törvényjavaslat előzményeit, kiemeli, hogy adórendszerünk kiegészítése szempontjából az értékpapir forgalmi adó behozatala tovább nem ha-

lasztható. Szociálpolitikai szempontok is szükségessé teszik ezt. Kiemeli azután azokat az indokokat, a melyek ellene szólnak annak, hogy a megadóztatás az értékpapírokon kívül az áruforgalomra is kiterjesztessék.

Mattekovits elfogadja ugyan a törvényjavaslatot, de nem az indokolásában foglalt s az előadó által is hangoztatott indokokból, mert a javaslatnak igen csekély, legfőleg 100,000 frtnyi brutto összegre tehető az értéke, hanem egyedül és kizárólag arra a folyvást tartó áramlatra való tekintettel, a mely a tőzdeadót, mint bizonyos körökkel szemben föltétlenül szükséges dolgot állítja elő. De így is csak oly föltétel alatt járul szóhoz a törvényjavaslatához, hogy a részleteknél teendő módosítások útján gondoskodás történjék arról, hogy a tőkeberuházás illetőleg a magánpapir forgalom ne terheltessék meg, továbbá, hogy a teher egyáltalán ne legyen nagyobb a magyar, mint az osztrák forgalomra nézve.

Végül Lukács László pénzügyminiszter megköszöni a két törvényjavaslatához való egyhangú hozzájárulást, mire a bizottság a második törvényjavaslatot is elfogadja úgy általánosságban, mint részleteiben.

TÁVIRATOK.

Wlassics itthon.

Budapest, április 18. (Saját tud. táv.) Wlassics Gyula vallás- és közoktatásügyi miniszter ma délben hazaérkezett és azonnal átvette a miniszterium vezetését. A miniszter egészsége teljesen helyreállt.

Török dolgok.

London, április 18. (Saj. tud. táv.) A Reuter-ügynökségnek jelentik Washingtonból tegnapi kelettel: Minthogy a szultán 16 hónappal ezelőtt tett ígérete ellenére sem fizette meg az amerikai hittérítőknél az örmény zavarok idején elpusztult vagyonekért járó 90,000 dollárnyi kártérítést, az Egyesült-Államok és Törökország között most nagyon feszült a diplomáciai érintkezés, minthogy pedig a

fedélzetén voltak. Az aradi tizenhárom a hajó orránál helyezkedett el s a mint a Markus templom hatalmas kupolája a maga káprázató fényében, egész körvonalaiban élénk tűnt és hajónkra az olasz fináncz rálépett, akkor mi a „bella Venezia” tiszteletére és hogy a megváltás kellemetlenségét elkerüljük, kiürítettük utolsó még érintetlen volt palackunk szivertartalmát. Egy fél óra múlva ott állott hajónk a Canal della Giudecca torkolatánál s felénk surrantak a Markus-téri gondolák.

Rövid néhány perc és szárazra léptünk. A föld érintése, mint egykor a mythoszi Anteusnak, új erőt adott elcsigázott tagjainknak, erőt adott a tudat, hogy értük a hont,

hol csitrom virul,
Sötét lomb közt arany narancs pirul,
Kék ég alól szelid szellő sóhajt,
Lenn myrtus áll, babér magasra hajt.”

Szállodánk a Hotel Luna egyik a legelőkelőbbeknek volt a Markus templom közvetlen tőzomszédságában. Minden képzelhető kényelmet nyújtott s francia konyhája a legkényesebb inycenzet is kielégíti; reggelink kávé, thea, csokoládé, vaj és mézből, a diner és souper 7—8 fogásból állott. De ki törödnék Velencében az étkezéssel, oda látni, tanulni, élvezni rajongni meg az ember.

Csakhamar volt vezetőnk Viktor Pavini, egy telivér talján, a ki csupa tűz, csupa lelkesedés volt, midőn hazája kincseiről, Velence műremekeiről beszélt. A mily lelkesedéssel beszélt Olaszország nagyjairól, Velence letűnt dicsőségéről, oly gyűlölettel nyilatkozott az osztrákok egykori uralmáról és a nagy Napoleon rablásairól. Nemsokára ott voltunk a Palazzo Ducale, a Doge palota udvarában, melyről lord Byron mondta, hogy a világ legszebb

legfelségesebb terme szabad ég alatt. Egy egész délelőttet szenteltünk e palotának, mely egymagában több kincset rejt magában, mint egész Magyarország. Erről írni nem lehet, ezt látni kell. A szem alig győzi, az ember szinte elkábul. Ruskin tollával ha bírnék, akkor talán halovány képét nyujthatnám e palotának, melyről Velence köveinek szellemes és tudós leírója azt jegyezte fel, hogy „a mint a Lidoról a Doge palota és a homlokzata fölött kiemelkedő Alpok nagy láncolatát nézte, ép oly tisztelettel tekintett ez épületre mint a hegyekre s el tudta hinni, hogy Isten nagyobb csudát tett, mikor egy marék porba lehelte azt a hatalmas szellemet, mely ez épület büszke falait emelte s égő legendáit ráírta, mint mikor a granitsziklákat magasabbra rakta az ég felhőinél s mikor őket bibor virágjaik és árnyas fenyvesük tarka köpenyével borította.”

A délután a Canal Grande-on való végig gondoláásnak és vagy 10 templom megtekintésének szenteltük. Mennyi letűnt dicsőségről tanuskodnak és regélnek a vízbe épített e hatalmas márványpaloták, melyekkel együtt emelkedik ki a vízből emléke ama hatalmas patricziusoknak, ama büszke dogeoknak: Pietro, Urszolo, Ordalafó Falier, Demenico Michieli, Sebastiano Ziani, Enrico Dandolo, Vittor Pisani, Carlo Zeno, ők mind, mind emlékünkhöz élők; itt lord Byronra emlékezett egy palota, ott Wagner Richardra, emitt Desdemona erkélye, amott a Rialto poszte, a rajta nyüzsgő élettel s rikácsoló kalmárjai közt mintha most is ott vánszorogna Shylok keresve háladatlan Jisikáját és bosszuért lihegve a nemes Antonio ellen, a ki őt a Rialton leköpte s mint valami kutyát megrugta.

Végig haladva a széles csatornán s az őt

környező szűk sikátorokon lelkünkbe vésődnek Byron szavai:

„Dicsőség, hatalom, szabadság! te isteni triasz,
Mily büszkén állott egykor itten trónusod.”

Este a Rossini színházban voltunk, a hol Olaszország egy új csillagjától, Maria Stuart Savelli-től a Bajazzot és a Parasztszücsületet hallottuk. Nem akarok itt kritikát írni, de annyit mondhatok, hogy, a ki ez előadást végig élvezte, az nem igen kívánczik az aradi színházba.

Másnapra maradt a Szent Márk temploma, mely Ruskin szerint „Isten megváltott egyházának képe és egyúttal Isten írott szavának tekerese.” E templom szépségét, a szemlélőre tett hatást leírni ember nem képes. Velence nagyságának, dicsőségének e tiszta tükre joggal hirdeti a városnak, hogy „En örvendeztem minden bizonyágaidban, miként minden gazdagságodban.” Kincseinek értéke megbecsülhetetlen ép úgy, mint az Academia di Belle Arti képgyűjteménye, melyet az nap délután néztünk meg s melynek festményei minden képzetet fölülmulnak. Ez épület udvara, melybe Goethe oly előszeretettel időzött, rendkívül érdekes. Terve még gondolatnak is bízár és a kivitel mégis mesteri, nagyszerű, a mint a három emeleten egymás fölött emelkedik egy-egy dór, ion és korinthusi oszlopsor. Ezek után a mozaik s üvegyárba s innen a Lidora mentünk. Esti 7 órakor hajóra szálltunk visszaindulandók Fiumébe. Hajónk körül a gondolák egész raja, egyikben néhány népekes zengi zenekíséret mellett a „Santa Lucia” „Szige szige szág” „Bella Firenze” és egyéb bájos dalamu népdalokat. Most felvonják a lépcsőhidat, a hajó háromat rikácsol, megoldják a köteleket s egy ne-

diplomácia, úgy látszik, kifogyott segédeszközöiből, meglehet, hogy Hay külügyminiszter kiadja a török követnek utlevelét.

A transzváli háború.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

London, április 18.

Roberts lord jelenti Bloemfonteinből tegnapi kelettel: Az angolok Wepenernél mégis körül vannak zárva a buroktól, a kik azonban nem mernek erősen támadni, mert aggódnak az összeköttetés miatt. Az angol csapatok két felől nyomulnak elő Wepener fölmentésére: Reddersburgon át és Rouxvillen át. Rouxvillenek e hó 15-én történt visszafoglalása alkalmával a burok visszavonultak. Brabant tábornok rendeltére nagy jelentőségű letartóztatások történtek.

London, április 18.

A Reuter-ügynökségnek egyik tudósítója, a ki Plumer ezredes csapatainál Gaberonesban van, e hó 6-iki kelettel a következőket jelenti:

A Mafeking előtt álló ellenséges tüzéségnek kitűnő lovai vannak. A géplövegek könnyű járművekre vannak szerelve, minden járműbe pedig négy erős ló van fogva. Az angolok a marikói kerületben végzett legutóbbi rekognoszkálásuk alkalmával úgy találták, hogy a vetések kitűnően állanak és hogy a transzváliaknak aligha lesz hiányuk élelmiszerekben.

Lisszabon, április 18.

A hatóság megtiltotta azoknak a táviratoknak a továbbítását, a melyeket a községi bizottság republikánus pártja Leyds drnak és Willemois-Mareuil ezredes családjának küldeni akart. A „Patria” című lapnak jelenti Portóból, hogy a cenzura megtiltotta, hogy a diákok tiltakozása az angol csapatoknak Beiran át való szállítása ellen Leyds dral és a külföldi egyetemekkel közöltessék. A tiltakozásban az áll,

gyed óra mulva az éj sötétjébe merült Velenze, eltűnt előlünk, — nem mondom „visszajöhetlenül” mert érte mindnyájan „epedünk.”

Ott voltunk újra a fedélzeten, egy csomóban mind a tizenhárman és a Szózat és Hymnus eléneklésével vettünk búcsút a szép Velenzétől. Vigan énekeltünk vagy éjjeli 11 óráig, járta a „Kati gyere ki”, míg végre elfáradva mi mentünk be. A tenger sima volt, a hajó tovasurrant s mire felébredtünk, Fiume kikötőjében voltunk.

Most már hazafelé tartottunk. Kirándulásunk hatodik napján délben Zágrábban voltunk. Ejjélig ott maradtunk, megnéztük a várost, mely igen tetszetős és szép és egy ottani tanár szíves vezetése mellett láttuk a minta iskolát, a zágrábi állami főreáliskolát. A városban feltűnt nekünk, hogy a Jellasics szobra körüli tér a bérkocsisok állomáshelye. Bizonyosan azért van ez így, hogy mindjárt kéznél legyen a kétlovas, ha a hős generálisnak esetleg ismét retírálnia kellene.

Ejjélikor tovább utaztunk s reggel Budapestre értünk. Itt töltöttük tanulmányutunk hetedik napját, s itt Himpfner Béla igazgató ur volt szíves kalauzunk. Még egy éjszakán át utazva husvét vasárnapján, a hajnali órákban haza értünk, itthon ünneplendők a feltámadás szép ünnepét, ám lelkünk még mindig ott merengett és még sokáig fog ott merengni a Szent Márk temploma középső kupoláján, melynek két hatalmas mozaikképe mindennél világosabban hirdeti a kereszténység jó alapművét és reménységét: „Krisztus feltámadott” és „Krisztus eljövendő leszen.”

hogy a portugál egyetem nem akar részese lenni a kormány bűnös tévedéseinek. A Patria jelenti továbbá, hogy tiltakozó iveket tett ki aláírás végett és az aláírók neveit közölni fogja.

London, április 18.

A Times-nak jelenti Wepenerből Jammersbergen át 15-iki kelettel: Pénteken reggel az ellenség előnyomult az angolok balszárnya ellen, de több óra hosszat tartó harc után kénytelen volt visszavonulni. Az angolok tábora körül egész nap lövések hallatszottak, de a támadás nyilvánvalóan gyöngül, noha a burok hadállásai mentén néhány új sáncz is látható.

London, április 18.

A Basutó föld határán Dhabancku irányában tüzelés hallatszik. Azt következtetik, hogy Roberts lord elvágja a burok útját Wepener felé.

London, április 18.

Roberts lordnak egy tegnapi jelentése szerint Settle tábornak azt jelenti Kenhardtól, hogy körülbelül 200 transzváli bur e hó 13-án elszánt támadást intézett Dopasport ellen. A helységet egy irreguláris lovascsapat megvédte. Az angoloknak két halottjuk és egy sebesültjük volt. A burok nagy veszteséget szenvedtek.

London, április 18.

Warren tábornokot Roberts lord kritikája folytán ma táviratilag visszahívták.

Az aradi román lap támadása.

Arad, április 18.

A nagyszzebeni „Telegraful Roman” Metianu metropolita hivatalos lapja cikket hozott a minap, mely ugylátszik, nem tetszett a Tribuna Poporului-nak. Ez utóbbi ugyanis „Válasz” czímen erős támadást intéz Metianu ellen, melyet szószerint közlünk:

„Nem tagadja senki — mondja a „Válasz” — hogy 24 év alatt, míg püspökünk volt, nem végeztek hasznos dolgok is. Szomorú dolog lett volna, hogy a legnagyobb és leggazdagabb ortodox epárcchia tétlen maradjon! De nem minden a püspök érdemének tudható be, mert abban része van a mi embereinknek is. A ránk szakadt baj azonban nagy mértékben Metianu püspök számos rokonságának ide való beözönlésével veszi kezdetét. Így hát ő eminenciája ne kezdje a dolgot oly magasan és ne jelentkezze, mint a legfelsőbb erkölcstanító és ne tulajdonítson nekünk oly bűnöket, melyeket maga követett el. Ne vádoljon bennünket azal, hogy az egyházba beleviszük a szakadást, hogy ócsároljuk az egyház vezetőit s hogy cselet szövéünk az igazak és jók ellen és inkább emlékezzék a következőkre:

A ki legelőször a gör. kel. egyház feje ellen cselet szövétt, az Metianu püspök volt. Az ő házában jöttek össze: Babes, Mocsonyi és mások, hogy detronizálják Román Miron, kit magaviselete miatt magas állásának betöltésére méltatlannak nyilvánítottak. A ki legelőször vádolta Goldis püspökhelynököt hitehagyással a püspöki tanácskozmány előtt, az Metianu volt. És ha ő eminenciája még merni fogja, hogy velünk ily magasan beszéljen, meg fogjuk említeni neki részletesen azt a perfid módot, a hogyan Goldist vádolta; azt a szomorú szerepet, melyet akkor játszott Metianu és azt a rehabilitálást, melyet Goldis Miron érsek elnöklele alatt tartott tanácskozmányban nyert. Goldist üldözte az egyházmegye feje legjobban. Egyszer sem panaszkodott Goldis ez ellen, sen: nem hozott fel vádakot senki ellen a magyar lapokban! Az utóbbi időben Goldis ellen a magyar lapok-

ban megjelent támadások Metianu aradi unokájának irodájából kerültek. Ezt tudjuk biztos forrásból. Metianu üldözései miatt meghalt az aradi szeminárium több tanára: dr. Lazar és Petrovicu, Tuducescu Anastasin és Tescula Lazar, üldözve halt meg a képzett, tanult iskolai előadó egyháztanácsos: Dr. Georgiu Popa; üldözte, de meg nem törhette Romul Ciorogariut és Mangra Vazult. — Az elsőt azért tette félre, hogy Putici nevű rokonának csináljon helyet; a másodikat felfüggesztette állásától 1882-ben, hogy a szemináriumi igazgatói állást betölthesse Hamsea Agostonnal és az utóbbit 1887. évben ugyancsak tanári tanszékétől fosztotta meg, mert az aradi nők alakuló gyűlésén ellenezte ama pót-szabályrendeletet, mely a görög-katholikus asszonyokat kizárja az egyesület tagjainak sorából; és végre még ma is fel van függesztve ez utóbbi, mert részt vett ama küldöttségben, mely Bécsbe vitte a memorandumot. Oly cselekedet volt ez, mely miatt a püspöknek védelmeznie kellett őt úgy, mint Román Miron tette, megtartván a szebeni szemináriumnál dr. D. P. Barbianu és Comsa Demetert. Azt is tudjuk, hogy Gáll József formálisan bevádolta Goldist a magyar kormányhoz akkor, mikor Metianu is Budapesten volt. Sőt a „Telegraful Roman”-ban megjelent cikk, mely valósággal denuncziál, Metianut az egyházra és a hazára nézve veszélyesnek tünteti fel!

Goluchowszky

a délafrikai háborúról.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, április 18.

A felső ausztriai német népegyesület legutóbbi gyűlésén határozatot hozott arra nézve, hogy a délafrikai háboru mielőbb való befejezésére a hatalmaknál lépések tétessenek. Egyben pedig tiltakozott a népgyűlés az ellen, hogy Ausztria-Magyarország nem őrzi meg szigorúan a maga semlegességét.

Ezt a határozatot a felső-ausztriai német népegyesület alelnöke közölte Goluchowszky külügyminiszterrel, aki ma a következő levelet intézte Dr. Presslerhez az egyesület alelnökéhez:

Bécs, 1900. április 18.

Igen Tisztelt Uram!

Őn, mint a felső-ausztriai népegyesület első elnökhelyettese egy határozati javaslatot hozott tudomásomra, melyet a Linczbe e hó 3-án tartott népgyűlés hozott, a dél-afrikai háborunak a nagyhatalmak intervencziója útján leendő mielőbbi befejezése tárgyában.

Amikor ez óhajítás ügyében arra utalhatok, hogy az ilyen intervenczióknak a brit kormány ide vonatkozó álláspontjával szemben sikerre nem lehetne kilátása, egyidejűleg nem mulaszthatom el a határozati javaslat ama része ellen való határozott tiltakozást, amely arról szól, hogy Ausztria és Magyarország részéről a semlegesség ismétellen megsértetett.

Ez állítás, amint azt a miniszterelnök ur már a képviselő házában kifejtette, a tényeknek nem felel meg — Fogadja nagyságod őszinte tiszteletemet.

Goluchowszky.

A német népegyesület a semlegesség megsértését a tömeges lószállításokra vonatkozólag értette, melyek angol részről az utóbbi hetekben a fiumei és trieszti kikötőből történtek.

SZINHÁZ ÉS IRODALOM.

A színház műsora:

Csütörtök: Osztózkodás, vigjáték. (Páros bérlet.)
Péntek: Osztózkodás, vigjáték. (Páratlan bérlet.)
Szombat: Rantzauk, színmű. (Páros bérlet.)

A kornevillei harangok.

— Április 18. —

Egy párisi ujság azt a meglepő felfedezést közli, hogy Kornevilleben tulajdonképpen a toronyban nincsenek is harangok és hogy egy bizottság alakult arra a célra, hogy a híres Kornevillei harangok ne csak a bájos operetben, hanem a kornevillei toronyban is kongjanak. A párisi ujsággal meglepetés dolgában kiállok a versenyt, mert én meg a mai előadás után azt hirdethetem ország-világnak, hogy ez az operett nem is olyan szép, mint ahogy eddig tartották.

Nem is tudom, hogy hol keressem ennek okát; nem egyesek okozták ezt a benyomást, mert a szereplők helyenként elég jók voltak, de volt valami a levegőben, ami folytatózó erővel hatott a szereplőkre, a közönségre és különösen a zenekarra. Oly énekszámok után, melyek saját szépségükkel gyújtó hatással szoktak lenni, ma nyomtalanul vesztek el, egyetlen egy taps nem hangzott fel, de igenis felhangzott a közönség körében egy általános nézet, az t. i. hogy a kornevillei harangok megrepedtek, hogy a falu apraja-nagyja egy enervált generáció sarjai, kik rettenetesen elütők azon ősköztől, kik még a leégett színházban gyönyörködtek bennünket.

A hiányokat, a hibákat kiemelni nagy munkát adna, de talán nem is volna méltányos, mert hisz a nyári megnyesett társulatra és zenekarra nem lehet ezt a mértéket használni, a melyet a téli évadban kell alkalmazni. A zenekarban alig van hangszer, ez magában véve eléggé indokolja, hogy az operett zenei szépsége abszolúte nem érvényesülhet. A tenor nem az, aki ily szerepekben hivatva lenne énekelni; a karban sok az idegen elem, még összetanulva nincsenek, azért tőlük kerekded összhangot még kívánni sem lehet. A bariton és a segédénekesnő még nem szokták meg szinpadunkat, egyszóval sok a nehézség, mely csak idővel fog eltűnni és addig nem marad más hátra, mint türelemmel várni azt a jobb kort, mely után a közönség áhítozik.

A szereplők közül ki kell emelnünk *Rédei* Szidit, ki ügyes játékkal és énekkel, *Erczkövit*, ki értelmes énekével és *Andorffyt*, ki erős drámai erővel bíró játékaival tapsra ragadták a közönséget. Ok hárman adtak fényt a sötétségben és ezért külön elismerést érdemelnek.

Carolus.

* **A kolozsvári színészek Párisban.** A kolozsvári Nemzeti Színház a párisi kiállítás alatt hír szerint Párisban, a Gymnase-színházban vendégszerepleni fog. A magyar színészek népszínműveket fognak előadni, a kiknek sorában ott lesz *Szentgyörgyi* is. Az első előadáson, mely hat-nyolcz hét múlva lesz, a *Czigány* kerül színre. *Lukács* Béla kormánybiztos már értesítette táviratban *Bölnyi* intendánst, hogy Párisban a vendégszereplés ügyét elintézték és a kolozsvári színház személyzete már készülődik is a nagy utra.

* **A Pintér-pár Ujvidéken.** *Somogyi* Károly ujonnan szervezett szintársulata mely október-

ben bevonul az új nagyváradi színházba, vasárnap kezdte meg működését Ujvidéken, a hol régen nem működött már ilyen elsőrangú szintársulat, s ez magyarázza azt a szeretettel teljes lelkesedést, melylyel az ujvidéki közönség *Somogyi* Károly új társulatát fogadta. Az első előadáson *Szigligeti* régi kitűnő népszínművét, a „*Csikós*“-t játszották és különösen a czímszerepet játszó *Pintér* Imrét fogadták zajos tapsokkal. Kedden *Pintérné* Szép Olga mutatkozott be a *Czigány* Rózsi szerepében fényes sikerrel.

Botrány

a földmivelők kongresszusán.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, április 18.

Ma reggel folytatták tanácskozásukat a magyarországi földmivelő munkások és kisgazdák. A mai gyűlésen *Krecsányi* Kálmán kapitány is megjelent. A kongresszust *Vég* József (Pécs) vezette. Napirendre volt tűzve a *szervekedés és egy földmivelő szaklap kiadásának* kérdése.

Elsőnek *Dobor* István (Dunapataj) szólott, aki hosszasan indokolta a szervekedés szükséges voltát s hangoztatta egy szaklap kiadásának fontosságát. *Wottitz* József egy határozati javaslatot terjeszt elő oly értelemben, hogy a tizenegyes bizottság, egyesülve a szociáldemokrata pártvezetőséggel, gondoskodjék mihamarabb egy szaklap kiadásáról.

A vita most arról indult meg, vajjon elismerjék-e hivatalos organumnak a *Szabadszó* című lapot, vagy új lapot indítsanak, amely szociáldemokrata alapon tisztán csak a földmivelők érdekeit szolgálja.

A tárgyhöz *Huszka* Mihály (Csongrád), *Rácz* Imre (Turkeve), *Borsai* Pál (Izsák), *Cserép* Albert (Félegyháza), *Keresztes* Mihály (Hódmezővásárhely), *Urbán* Pál és mások szóltak hozzá s a legtöbben arra az álláspontra helyezkedtek, hogy a *Szabadszóval* minden összeköttetést meg kell szakítani, mert az nemcsak a földmivelők dolgaival foglalkozik s azonfelül egy nem is létező, vagy legalább is el nem ismert párt kezében van.

Egy asszony lépett ezután a pódiumra: *Kovács* Erzsébet *Uj-Aradról*. Kárhóztatja a földmivelők eljárását, amely mindig csak arra irányul, hogy új lap létesítésével egy már létezőt agyonüssön. Mert a földmivelők csak az oly lapot szeretik, amely tele van személyes bántalmakkal. Szól végre a szociálisták eszméjéről, amely nem egy agynak a szüleménye, hanem a kor gyermeke. A kor hangulata szülte szükségképpen és fenn fog állani és diadalmaszkodni fog, bárhogy és bármily eszközökkel tör is ellene a hatalom. (Éljenzés.)

Békés Imre védelmébe vette a *Szabad szót* annál is inkább, mert lehetetlenségnek tartja, hogy egy új lap fenn tudjon állani.

Utána ismét egy piros bluzos nő vette át a szót: *Kürti* Mária (Szentés). Kiabáló hangon, pergő nyelven és élénk gesztusokkal fejtegette, hogy a lapra szükség van. Vádolja a szociáldemokrata pártvezetőséget, hogy a *Szabadszó* megjelenésekor, a helyett, hogy támogatta volna, visszavonult. Most pedig azon törekszik, hogy azt a lapot is egészen a kezei közzé kerítse. Főleg *Izrael* Jakabot illeti heves támadásokkal.

Izrael Jakab kért ekkor szót s föligyekezett a pódiumra, hogy beszélhessen. *Kürti* Mária visszalökte.

— Nem engedem, hogy beszéljen. Itt nincsen szava! Kiáltotta.

Jogom van szólni! — replikázott *Izrael*.

E pillanatban *Kürti* Mária fölemelte a kezét, s hatalmas pofont mért *Izrael* arcára. Az

inzultált szocialista erre belekapaszkodott elvtársnőjének kontyába s megtépázta a haját. Mindez oly gyorsan folyt le, hogy a körülállók csak az inzultus után bírták az ellenfeleket elválasztani. Az elnök pedig hirtelen berekesztette a délelőtti tanácskozásokat. A harcias asszonyt *Krecsányi* kapitány vezette ki a teremből.

Nagy tüntetés Jászai mellett.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, április 18.

Ma megismétlődött az a páratlan, óriási mérvű ováció, melylyel *Jászai* Mari rövid idő előtt a Nemzeti Színházból bucsuztatták. A mai ünneplés a tragika új otthonában a Vigszínházban folyt le, hol először lépett a közönség elé. Leirhatatlan az a tomboló lelkesedésben, mámoros elragadtatásban megnyilatkozó nagy szeretet, melylyel a közönség ma fogadta s mely megújult minden felvonás után, jelenetről jelenetre. Elhalmozták koszorúval, virágáradattal szórták be első utját az új házban, mely felé egy egész országnak művészet szerető népe fordult a mai napon.

A lefolyt tüntetésről tudósítók távirati jelentése, a következőkben számol be:

A Vigszínházat, hol *Jászai* Mari első fellépte alkalmából *Racine* „*Fedora*“ című öt felvonásos tragédiáját adták, itt soha sem látott, óriási közönség töltötte meg. Mikor fél 8 órakor kezdetét vette az előadás, a színház minden talpalatnyi helyét a végső lehetőségig megszállva tartották. A páholyok egészen a szakadásig tömve voltak s ami még egyszer sem történt meg, a földszint mögötti üres tért állóhelyekül adták ki. A nézőtér a főváros előkelősége, de főképen az író és művész világ hatalmas számmal volt képviselve. Egyik páholyban ott volt *Jókai* Mór is nejevel.

A színház igazgatósága is mennél ünnepelesebb igyekezett tenni az estét s ezért az összes villamos lámpákat meggyújtatta. Ilyen fényes világítás csupán a megnyitás alkalmával volt a Vigszínházban.

Mikor *Jászai* az első felvonás kezdetén megjelent, tombolva zugott fel a taps és az éljenzés. Vagy tíz percig tartott ez az ováció, mely a tragikát láthatólag meghatotta, hogy sokáig nem tudott megindulásában szóhoz jutni.

Az ünneplés főrésze az első felvonás végén volt. A függőnyt itt számtalanszor fel kellett huzni s a közönség újra meg újra nem tudott betelni a lelkesedéssel. Közben megindult a virágosó, koszorukat, virágkosarokat, csokrokat nyújtottak fel számba nem vehető tömegben.

A sok-sok koszoru közül kitűnt egy nagy, aranyozott babérlevelekből való, melynek szalagján a következő felírás állott:

A magyar ifjuság. — A tragikai művészet Muzsájának.

Egy másik koszorun a következő sorok ragyogtak:

Racine feltámasztása alkalmából — *Phedorának*.

Gyönyörű volt az az óriási kosár, melyben *Jászai* kedvenc virágait adták fel. A kosáron hatalmas szalag lógott ezzel a felírással:

Üdvözlő imádó *Terkád*.

Ezt az ajándékot *Csillag* Teréz adta, ki tudvalevőleg abban is pályatársa *Jászainak*, hogy egy időben vált meg a Nemzeti Színházról.

Változatot hozott a sok koszoru közé egy

hatalmas, csupa tea-rózsából álló csokor, majd tea-rózsák kosárban és cserépben.

Három színésztársa babérlantot adott át neki ezzel a felirással:

A nagy Miriának.

Feltűnt még egy óriási babérmalacka, melynek szalagján ez volt olvasható:

Neved halhatatlan, mert művészeted nagy és dicső.

Ditrői Mór igazgató és neje koszorujának ez volt a felirata:

Köszöntekek édes Miriám.

Számtalan koszoru s valóságos virágözön sorokozott ezekhez. Virágot szórtak a szinpadra a páholyokból is, miközben a közönség kendőkkel integetett s éljenzett szünet nélkül. Megismétlődött a lelkes hangulat minden felvonás után, míg a *kurzat* más módon vette ki a maga részét a tüntetésből.

— *Abczug Keglevich!*

— *Meg kell buktatni!* — bangzott egyre a felsőbb régiókból.

Hosszúra nyult az óvációk miatt sokszor megszakított előadás s mikor véget ért, az *utczán* akarták folytatni a tüntetést. A színház hátulso bejáratánál, hol a színészek közlekednek, mintegy ötszáz főnyi tömeg várakozott Jászaira.

Ott a kijárat előtt állott az a bérkocsi, melyen a tragika haza akart térni. Az ifjuság kifogta a kocsiból a lovakat s maga akarta hazáig huzni Jászait. A rendőrség azonban közbelépett és figyelmeztette a tüntetőket, hogy ne vigyék keresztül szándékukat, mert Jászai nagyon fel van ugatva s még baja történék.

A dologból azonban nem lett semmi, mert Jászai, miután egy ideig nem merte elhagyni a színházat, a másik oldalon észrevétlenül kiosont és haza ment. Mikor ezt a lelkes hangulatu tüntetők megtudták, a lakása elé vonultak. Mintegy kétszáz főnyi, nagyobbára fiatal emberekből álló csoport gyűlt itt össze s éljenzett mindaddig, míg a rendőrség szét nem oszlatta.

EGYESÜLETI ÉLET.

+ A Meteor kerékpárklub holnap, csütörtökön este értekezletet tart a Vass-kávéházbeli klubhelyiségében. Az elnökség kéri a tagokat, hogy tekintettel a tárgyalásra kerülő ügy fontosságára, teljes számban jelenjenek meg.

Egy örült merénylete.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, április 18.

Erdekes s e mellett veszedelmes jelenet játszódott le ma délelőtt egyik bécsi rendőrtisztviselő hivatalos helyiségében, mint nekünk táviratilag jelentik. A dologból, kicsi híján véres szenzáció vált, melynek áldozata Bauman rendőrtisztviselő lett volna, ha lélekjelenléte elhagyja. — Nem kisebb dolog történt meg vele, minthogy egy idegen, ki gyilkossági szándékért feljelenté magát, a következő perczben a rendőrtiszt mellének szegezi revolverét s kicsibe mulott, hogy végre nem hajtotta szándékát. A történet részletei a következők:

A délelőtt folyamán Bauman rendőrtisztviselőhöz beállított egy fiatal ember.

— Bejelentem — ugymond — hogy a Ringstrasszén agyon akartam Őni egy embert.

Mielőtt még a rendőrtisztnek ideje lett volna a nem mindennapi jelentés dolgában kérdezősködni, a fiatal ember zsebéből kiragadta revolverét és a rendőrtiszt mellének irányította. A tiszt gyorsan kikapta kezéből a fegyvert s a merénylőt a behívott segítséggel ártalmatlanná tette.

Mikor vallatni kezdték, kitűnt, hogy a fiatal ember örült. Írásokat is találtak nála, melyekből kitűnt, hogy Brett Jakabnak hívják és Kaposvárra való 32 éves ügyvédjelölt.

A fiatal embert, midőn bebizonyosodott, hogy nem bűnös, hanem elmebeteg, a bécsi elmegyógyintézetbe szállították.

Mint a mai nap folyamán megejtett vizsgálat kiderítette, a merénylő nem ügyvéd, s nem is Kaposvárra való, hanem bécsi betűszedő. Azelőtt Budapesten volt, hol több nyomdában dolgozott. Hogy honnan jutott az ügyvédjelölt nevére szóló iratokhoz, ezideig még nem tudják.

Királyné egy szerkesztőségben.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, április 18.

A spanyol királyné kielégendő ama vágyát, hogy az újságírás misztikus világába bepillanthasson, ma látogatást tett egy madridi élelmezési szerkesztőségében és ott töviről-hegyire megtekintette, hogyan készül egy lap.

A módfelett érdekes látogatás részleteiről a következőket táviratozza tudósítónk:

„Plankó y Nero“ czim alatt Madridban egy élelmezési lap jelenik meg, melynek szerkesztője lapja illusztrációinak eredeti példányaiból és számos érdekes kézirathól kiállítást rendezett a szerkesztőség helyiségében, melyet a napokban nyitottak meg.

Ezt a kiállítást a spanyol régens királyné leányai kíséretében ma meglátogatta.

A lap szerkesztőségének bejárata előtt a munkatársak, élükön a szerkesztővel, fogadták a királyi családot. A régens királynőnek, midőn kocsijából kilépett, a szerkesztő pompás kamélia csokrot nyújtott át és aztán fölvezette a szerkesztőség termeibe.

Első sorban a toll embereinek műhelyét — a szerkesztőséget tekintette meg a királyné, leányaival együtt. Nagy érdeklődéssel hallgatta a szerkesztő érdekes magyarázatait és ironikus mosolyal nézte az „ollót“ és a „papirkosarat“, mint annyi sok reménység örök temetőjét. Azután a nyomda helyiségét mutatták meg a királynőnek, aki a tömöntödét és a nyomda egész berendezését nagy figyelemmel tekintette meg. Élénk érdeklődéssel szemlélte a szedés lélekölő művészetét és lekötelező nyájassággal beszélgetett az egyszerű szedőkkel.

A szerkesztőség erre egy speciális és érdekes meglepetésben részesítette a régens királynőt.

Egy gyorsíró ugyanis szóról-szóra lekapta a királyné beszélgetését az első szótól az utolsóig és hamarjában érdekes röpiratot írt a királyné látogatásáról.

Amíg a régens királyné a nyomda megtekintése után az óriási gépházba tért, addig már a riport, a királyné egész beszélgetésével együtt kiszedve, korrigálva és kinyomatva kész volt. Ugy, hogy mielőtt még a királyné a gépházat teljesen megtekintethette volna, már átnyújtották neki és leányainak a látogatásról szóló ügyes referátát.

A királynőt ez a boszorkányos gyorsaság annyira meglepte, hogy alig tudott szóhoz jutni.

Ahogy a bámulattól magához tért, köszönetet mondott a szerkesztőségnek e rendkívüli figyelemért és kíséretével együtt elhajtott az újságírás műhelyéből.

Alig hogy a királyné kocsiba ült, már százával osztogatták a lap különkiadását a kíváncsi néptömeg között, mely így a látogatás lefolyásáról már annak végeztével, kimerítő értesítést nyert.

A legnagyobb magyar sakkozó halála.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, április 18.

A halál sakkhuzása világra szóló mattot csinált, mely első sorban a magyar sakkozókra hozott gyászt. Az ország legelső sakk mestere Charusek Rezső Tétényben ma meghalt. A zseniális fiatal embert, ki Magyarországnak a fehér-fekete mezők világában dicsőséget szerzett, tudóbaja vitte sirba.

Charusek 1896-ban tűnt fel a nürnbergi sakk-tornán, hol Laskert, az akkor legnagyobb-nak tartott sakk mestert is megverte.

Nevezetes szerepet játszott a millenáris ünnepség alkalmával Budapesten tartott nemzetközi sakk-versenyen. Itt a torna befejezte előtti napokban is ő állott első helyen a számos nagynevű sakkjátzó előtt s izgalommal teljes várakozással néztek a sakk barátai a verseny végére. Az orosz Csigorin azonban elébe vágott s így Charusek a második helyre jutott, a mi így is szép diadalt jelentett ilyen magas nívón álló küzdelemben.

Egy évre rá azonban kiköszörülte ezt a csorbát — ha egyáltalában csorbának nevezhető a dolog. A berlini sakk-tornán első lett s ami főképen értékessé teszi győzelmét, az a körülmény, hogy itt Csigorint is leverte.

A millenáris sakk-verseny után érdekes, hogy milyen sűrűn fordult első Charusek neve a lapok — szerkesztő üzenetei között. Nem mintha talán a mester kíváncsiskodott volna valamire, hanem a közönség volt kíváncsi szörnyűképen arra, hogy miképpen kell kinondani a nevét. A kérdezősködésekre az volt a válasz, hogy a nevet Karusek-nek kell olvasni.

Charusek, ki egyik fővárosi lapnak, mint sakk-rovat vezető, munkatársa is volt, a legutóbbi időben nem szerepelt. Tudóbaja miatt, mely a berlini tartózkodása alkalmával kezdődött, félre vonult a világtól. Rokoni költségen Arkóba, majd pedig Meránba ment üdülni, de hiába: nem tudott meggyógyulni. Végre nagybetegen Tétényben tartózkodott, hol ma bekövetkezett a halála.

A boldog Bodrog-Olaszi.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, április 18.

Bodrog Olasziról el lehet mondani, hogy a legboldogabb falu ez idő szerint az országban. Mintha ünnepe volna hónapok óta az egész községnek. A falu lakossága nagyon sokat vár ugyanis a Nagyasszonytól, ahogy a nép Stefániát elnevezte, és megvannak győződve, hogy a kis község rövid idő múlva felvirul, mert úgy képzelik, hogy havonta legalább két-három koronás vendéget fogadhatnak a határban, s a pénz folyik majd hozzájuk, mint a Bodrog. Talán néhány esztendő múltán nem is lesz már paraszt a faluban, csak néhány száz földesur.

Lónyay Elemér grótot gyermekkorától ismerik Olasziban. Király volt ő a maga falujában, aki hogy királyleányt vett el feleségül, igen természetes a parasztok szemében.

A község utcáin diadaliveket építenek, mert a nap, melyen Lónyay Elemér bevonul fenséges nevével, ünnep, hosszú időkre szóló ünnep lesz a kis zemplémmegyei faluban. Meglett emberek, akik husz-harmincz esztendő óta járnak az elnyűtt legénykori ködmenükben, új posztó ruhát csináltatnak. Az asszonyok víganókat varrnak, míg a lányok sűrűn járnak be Liszkára és Sárospatakra pántlikákat, cifra keszkenőket venni a nagy napra, mikor majd

megkondulnak a harangok, s lesz dikciózás, mozsárdurrogás, amilyen még nem volt ezen a vidéken soha.

Hogy mikor jön meg a grófi pár, az még nincs elhatározva végleg. Ugy hirdik azonban, hogy május második, vagy harmadika táján érkeznek.

Az öreg *Lónyay* grófné második fiával e hó vége felé érkezik Olasziba, hogy személyesen üdvözölje menyét. Hire jár, hogy rövid idő múlva meglátogatja a fiatalokat *József főherceg* is, aki tudvalevőleg nagybátyja az új grófnénak.

A kastélyban lázas gyorsasággal folyik a munka. Kőművesek, asztalosok, lakatosok, kárpitosok tömegével dolgoznak, mert e hó végére készen kell lenni mindennek. *Stefánia* szobáit világos színű kárpitokkal díszítik; egyiket kékekkel, a másikat rózsaszínnel, de valamennyi gazdagon át van törve arannyal, ezüsttel. A szobákban az angol stíl az uralkodó. A fürdőszoba oly egyszerű, mint akármelyik polgári családnál.

A kastélyban a bőröndök és ládák óriási garmadáit hevernek. Bécsből *hetvenöt ládát* küldött le *Stefánia*, valamennyiben berendezési tárgyak, azonfelül *tizenhat ládában* drága képek, melyek közül egy az elhunyt trónörökösöt ábrázolja életnagyságban, a többi pedig a királyt, királynét, *Erzsébet főhercegnőt* és a belga és osztrák uralkodóház több tagját. Van továbbá a képek között több drága régiség, érdekes festmények Firenzéből és Rómából.

Mindezek a mesés drágaságok rövid idő múlva el lesznek helyezve a bodrog-olaszi kastélyban, s a tavasz legszebb hónapjában odamegy lakni középük *Stefánia*.

HIREK.

— **Károly Ferdinánd és az önkéntes.** A kisebb vidéki városok garnízájában szolgáló katonáknak sokkal könnyebb a sorsuk, mint a nagyvárosi katonáké. Nekik csak a freiter és káplár urakra, őrmesterekre és tisztokra kell ügyelniük, mikor az utcán végig mennek és a legnagyobb ur, akivel a véletlen összehozhatja, a generális lehet. Ha ezeknek aztán a forsrifos három lépésen belül szalutált, nyugodtan mehet tovább, semmi baja sem eshetik. Nem úgy van az a nagyvárosban, különösen pedig Bécsben, ahol királyi hercegek, főhercegek és maga a király minden pillanatban ott teremhetnek a szegény baka előtt. Husvét hétfőjén — jelenti tudósítónk — *Károly Ferdinánd* főherceg a bécsi belvárosban sétált, midőn egy önkéntessel találkozott, aki ahelyett, hogy az előírt hat lépésen belül frontot csinálva a főherceg felé szalutálva megvárta volna, míg az előtte elhaladt, csak egyszerűen, mint a fráter vagy káplár uraknak szokás — szalutált. A főherceg erre megállította az önkéntest, megkérdezte a nevét és hogy mely ezrednél szolgál. Az önkéntes ekkor már megösmerte a főherceget és remegve mentegetődzött, rövidlátására hivatkozva. A főherceg erre azt felelte:

— *Geben Sie ein nächstes mal besser acht.*

És a megrémült önkéntest barátságosan megnyugtatta. Az önkéntes most már forsrifotosan szalutálva, ragyogó arccal fogadta a főherceg megnyugtató szavait.

— **Hajóhadak mozgósítása.** A „*Kölnische Zeitung*“ jelentése szerint Oroszország összes hajóhadát a keletázsiai vizeken összpontosítja, hogy a jövő eseményei készen találják. A hadihajók elindítása már kezdetét vette. Elsősorban a Földközi és Fekete tengereken át Kelet-Ázsiába indulnak a hajórajok. Azonkívül az orosz ka-

tonaságot is mozgósítják. Ma — mint tudósítónk jelenti — *20 ezer katonát* küldtek *Buchara* határára. Németország is erősen mozgósítja hajóhadait és a legközelebbi napokban már megindulnak a német hajók is, amelyek *Dhienau*ba, a peccili öbölben kötnek ki.

— **A román királyi pár uton.** Bukarestből telegrafálják: A király és királyné, továbbá a trónörökös és *Károly herceg* tegnap este kíséretükkel Budapesten és Fiumén át *Abbáziába* utaztak. A pályaudvaron megjelentek a polgári és katonai méltóságok és nagyszámu közönség, hogy tőlük elbucszanak. A miniszterek a királyi családot egészen az ország határáig kísérték. A hivatalos lap egy rendeletet közöl, a mely a minisztereket felhatalmazza az összes kormányzati ügyek elintézésére, a király utólagos szentesítésének fentartásával.

— **Batthyányi töre.** Egy budapesti lap szerint egy ujbpesti szegény asszony, a Nemzeti Muzeumnak felajánlotta megvételre azt a kis tört, a melyhez Magyarország első miniszterelnökének, a vértanu halált halt *Batthyányi Lajos* grófnak szent vére tapadt. Történeti igazság, hogy az akasztófára ítélt *Batthyányi* grófnak 1849. október 5-én egy kis fejevánkossban tört csempésztek a czellába, amelylyel mély sebeket szurt a nyakán és a mellén s e miatt kikerülte a szegyeteljes halált, mert másnap golyóval ölték meg *Haynau* katonái. *Ozvegy Bichler Gáborné*, szül. *Szabó Krisztinánál* van most állítólag ez a tört. *Bichler Gábor* 1848. nyarán *Batthyányi Odön* gróf dácai nagybirtokoshoz került inasnak. A szerencsétlen *Lajos* gróf kivégzése után a tör. *Odön* gróf családjához került, amelytől *Lazányi István*, a grófi gyermekek nevelője birtokába jutott. *Lazányi István*, aki most mint ügyvéd, Pápán él, *Bichler Gábornak* ajándékozta a tört, *Bichler* elkerülvén a grófi családból, mindig féltékenyen őrizte egykori gazdájának törét. Pápara ment vendéglősnek s 1896-ban halt meg *Győrött*. Az ereklye azóta *özvegyénél* van, aki most *Ujpesten* él.

Az ereklyének ez a története nem egyezik meg azzal, amit *Károlyi Gábor* gróf, *akinek halála napjáig birtokában volt a tört, arról beszélt.*

A kérdéses tört *Batthyánynak* sógornője, gróf *Károlyi Györgyné* csempészette be a czellába s ő hozzá került vissza a tör, amelyet aztán fiának, *Gábor* grófnak ajándékozott. A tört részletesen leírta *Eötvös Károly* abban a felolvasásban, amelyet *Károlyi Gábor* gróf emlékére rendezett gyásznapon tartott.

— **A welszi herceg Londonban.** Brüsszelből jelentik, hogy a welszi herceg pénteken Belgiumon keresztül visszatér Koppenhágából Londonba. A herceg határozott kívánságára Belgiumban nem lesz ünnepélyes fogadtatás. A herceg különvonaton egyenesen Calaisba utazik.

— **A jószívű királynő.** *Vilma* hollandi királynőről mesélik most *Amersdamban* a következő történetet, mely nagyban fokozza a fiatal uralkodó kisasszonynak népszerűségét. Pár nappal ezelőtt ahogy a haagai kies sétatéren kocsizott a királynő, észrevette, hogy a sétány egyik padján két gyermek — az egyik körülbelül négy, a másik tíz éves lehetett — rongyokba burkoltan gubbasztanak és keservesen sirnak. A királynőt annyira megindította e jelenet, hogy kocsiját megállítva, kiszállt és oda lépve a siró-rívó gyermekekhez részvételteljes hangon kérde:

— Miért zokogtok úgy kicsikék?

— Oh, oly hideg van és mi úgy éhezünk zokogta a nagyobbik, a leány.

— Hát miért nem mentek haza anyátokhoz gyermekek?*

— Anyánk már egy éve meghalt — felelte a kis fiucska.

— Majd elvezetlek hát atyátokhoz — szól a királynő.

— Hiába vezet oda, atyánk *koldulni küldött* bennünket — mondták a gyermekek.

A királynő e szavak hallatára egy pillanatra gondolkodott azután felültette a két koldus gyermeket az udvari hintóra, és az árvák menhelyére küldötte az udvarmesterrel, míg ő magapalotahölgyével gyalog ment haza a palotába.

— **A színügyi bizottságból.** Aradváros színügyi bizottsága holnap, esütörtökön délután 4 órakor ülést tart a városházán.

— **Molnár János kanonoksága.** Azt beszél, hogy az esztergomi kanonoki állásra, mely gróf *Csáky Kálmán* váci püspökké való kinevezetésével megürül, dr. *Kohl Medard* pápai prelátust, a primás titkárát fogják kinevezni. A hercegprimás — mint teljesen megbízható forrásból értesülünk — *Kohl Medardot* csak második helyen fogja kandidálni, első helyen azonban *Molnár Jánost*, a néppárt eksz-elnökét.

— **A sóhivatali sikkasztás.** *Grau Lajos* mázsisztet, mint ismeretes, az aradi törvényszék a vizsgálati fogság alól felmentette. A kir. ügyészség ezt a határozatot most megfeleltette a nagyváradi kir. táblához, *Grau* letartóztatását kérve.

— **Véres botrány Zimándy könyve miatt.** Megirták a lapok, hogy *Vas J.* budapesti antikvárius vállalta magára a feladatot, hogy *Zimándynak* *Kossuth-gyalázó* könyvét terjeszse. Ő árusítja most is ezt az ocsmány férczművet. Ez a *Vas J.* tegnap felháborító cselekményt követett el. *Vas* tegnap nem volt benn a boltjában, mikor segédje, *Szolga Sándor* *Zimándy* könyvéből eladott egy példányt. Mikor a főnök a boltba jött, *Szolga* jelentést tett az eladásról:

— *Ismét eladtam egy szemetet.*

Vas J. éktelen haragba jött, ~~amit~~ hogy segédje *Zimándy* könyvét szemétnak merle nevezni. Dühös szavakkal rontott neki az öntudatos fiatal embernek s végre is nem bírván magát türtőztetni, rárohant és *agyba-főbe verte* *Szolga Sándort*.

A csuf botránynak hamarosan hire futott az antikvárius segédek között, akik roppantul felháborodtak *Vas* magatartása miatt. A felháborodás hamarosan komoly mozgalommá nőtte ki magát.

A budapesti antikvárius segédek ma este gyűlést tartottak. A gyűlés napirendjének két főpontja. Az első: a megbotránkozás kifejezése *Vas J.* eljárása miatt és állásfoglalás az erőszakoskodó főnök ellen; a másik pont: tiltakozás a hazafiatlan férczművek terjesztése ellen a tisztességes magyar könyvkereskedés érdekében.

— **Jahn haldoklik.** *Jahn Vilmos* a bécsi udvari operaháznak volt igazgatója — mint tudósítónk jelenti — szívbjában súlyosan megbetegedett, úgy, hogy kezelő orvosai minden pillanatban várják a katasztrófa bekövetkeztét. Eszméletlenül fekszik ágyában és folyton a taktust üti és zenei dolgokról fantáziál. *Jahn* jelenleg 65 éves és 1881-től 1897-ig az opera igazgatója volt. Utódjává *Mahlert* nevezték ki.

— **Transzvál kiállítása.** A párisi kiállítás látogatói a külföldi államok épületei között különös előszeretettel keresik fel *Transzvál* állam épületét, amely azonban még csak külsőleg kész. A francziák első sorban jönnek az épülethez, hogy ily módon is kifejezést adjanak a burok iránti szimpátiájuknak. Az épületben eddig csak *Transzvál* térképei, néhány fénykép szebb vidékekről, egy piramis aranyozott fából,

mely az ország aranytermeléséről ad számot, látható. A látogatók figyelmét leköti egy óriási biblia, melyet *Krüger* elnök arczképe díszít. A biblia egy üvegszekrényben van, a látogatók követelik, hogy tetejét nyissák ki. Amikor ez megtörténik, a hölgyek virágokkal hintik tele az elnök képét . . .

— **Eljegyzés.** *Vas* Andor államvasuti tisztviselő eljegyezte *Milnavits* Miksa leányát, *Malvin* kisasszonyt Aradon.

— **Szabadulás a börtönből.** Annak a szenzációs ügynek, amely *Huszka* és *Bába* neve alatt annak idején országszerte élénk port vert föl, ma játszódott le Szegeden az utolsó jelenete. Az igazságszolgáltatás purgatóriumában, a csillagbörtönben, ma nyílt meg az egyik czella ajtaja *Bába* Sándor volt nyomdatulajdonos előtt. Egy megtévelyedésnek hosszú vezeklése ért ezzel véget. A megtorló igazságszolgáltatás befejezte munkáját és most vissza kapta *Bába* Sándor is a szabadságát, melyet az elfeledett nyomtatványszállítási affér legtöbb szereplője már régóta élvez.

— **Szerencsétlenség egy automobil versenyen.** Husvét vasárnapján a *Páris* és *Roubaix* között rendezett motocyce-versenyen *Croix de Noailles* közelében végzetes szerencsétlenség történt, melyről tudósítók a következőket jelenti: A verseny délelőtt 11 órakor vette kezdetét a *Saint-Germain* erdő bejáratánál. Körülbelül kétezer ember jött az erdőhöz a verseny megtekintésére, kiknek legnagyobb része egy vizkereszteszénél várta a verseny kimenetelét. A közönség egy része az út melletti gyepré heveredett le, míg másik — nagyobb része — az út közepét foglalta le. Pár perczel 11 óra után nagy porfellebbe burkoltan közeledett *Veconnais* és *Boras*, két versenyző óriási gyorsasággal. Közvetlen utánuk jött *Martin* és *Dorel* ötlőerejű motocyclin. *Dorel* hirtelen erőfeszítéssel *Martin* elé akart hajtani, de ügyetlenül kormányozott, úgy, hogy a két gép óriási erővel ütközött össze. A két versenyző az összeütközés pillanatában lebukott a földre és az elszabadult gépek nagy erővel — a már kitérni nem tudó — tömeg közé rohantak. Ez óriási pánikot idézett elő. Az első sorokban állókat a gépek a földre sodorták, úgy, hogy számosan súlyosan megsebesültek. A szerencsétleneknek az első orvosi segínyt dicséretes buzgalommal a versenyen jelen volt *Rothschild* Henrik báró dr. nyújtotta.

— **Vizbefuult csónakázók.** Bingen és Rüdeseim között tegnap a folyón való átkelés közben egy csónak, amelyen a *Rheingau* nevű katolikus diákegyesületnek 20 tagja ült, neki ment egy horgonyláncnak és felborult. A csónak elsüllyedt. Tizenhárom személy vizbefuult, a többit megmentették.

— **Tégladarab a koponyában.** Budapesten a külső fehérvári-ut 8. szám alatt házat építenek, mely igen szomorú emlékezetű lesz a szegény *Godzalk* János kőművesre nézve. *Godzalk* ma reggel az állványokon dolgozgatott s hogyan-hogyan nem, egyszerre leesett a 12 méter magas állványról. Fejjel lefelé egy téglarakásra zuhant. Rettenő ütődéssel esett a szerencsétlen ember a téglára s fejét teljesen összezúzta. Percz alatt vértócsa támadt az alélt ember körül, de nagyobb ennél az, hogy egy jókora tégladarab beékelődött a fejébe. A huszonöt éves *Godzalk* János haldoklott, mikor a mentők a Rókusba vitték.

— **Sötétség nappal.** Május végén, huszonnyolczadikán, Európa népének érdekes égi jelenségben lesz része. A hold el fogja fedni a napot, s beáll ama ritka égi csodák egyike, amikor világos nappal koromsötét lesz, teljes éjszaka. Igaz, hogy csak néhány másodpercze. A napfogyatkozást teljességében csak Spanyolországban fogják látni még tizenkét perczig. A nagy esemény megfigyelésére máris készülnek ott. A csillagvizsgáló állomásokat többek rendelkezésére szerelik föl, könyvet adnak ki az eddig tapasztalt eredményekről és számos külföldi tudóst hívnak meg. Megy is Angliából 200, Franciaországból 125, Németországból 50

tudós. Szóval egész ünnepiesen várják a pillanatnyi sötétséget.

— **Földbirtokosok az államfogházban.** Legközelebb egy sereg földbirtokost fogad lakóul a szegedi m. kir. államfogház. Párosviaskodtak valamenynyien és véletlenül úgy kerültek össze, hogy valamennyit most utalja be a miniszter az államfogházba. A Szegedre utalt párosviaskodó földbirtokosok névsora a következő: *Sármezey* Antal (Kun-Ágota), *Sztojanovics* Zoltán (Debreczen), *Gotthilf* Alfréd (Temesvár), *Molnár* György (Kun-Ágota), *Fischer* Károly (Akorattyá-puszta), *Hirschler* Rezső (Temesvár), *Gál* Imre (Debreczen). *Jasztropszky* Kálmán budapesti földbirtokos, aki három napra volt elítélve, ma szabadult ki az államfogházból.

— **Nagy tűz.** *Brünnből* jelentik, hogy husvét hétfőjén *Stannern* nagyközségben óriási tűzvész dühögött, mely 25 házat melléképületeivel együtt elhamvasztott. A tűzvésznek emberáldozata is volt. Egy *Tuma* János nevű legény ugyanis a börtönben az óriási füstben fulladt meg. Mire megmentésére gondoltak, már halot volt. A tüzet, mint a vizsgálat kiderítette, gyúttával játszódozó gyermekek idézték elő.

— **Archibald Forbes a czárnál.** Forbes Archibald, a minap elhunyt híres angol haditudósító mozgalmas életének egyik legérdekesebb epizódja az orosz-török háborúban játszódott le. A Sipka-szorostól Bukarest felé volt utban, hogy tudósítását eltelegrafálja Londonba. Gyors éjjeli lovaglás után az orosz előérshöz ért, ahol *Ignatievet* találta.

— Honnan jön? — kérdezte a tábornok.

— A Sipka-szorosból.

— No, maga az ördögökkel cimborál! Hogyan tudott ilyen gyorsan idejönni? Megelőzte összes futárjainkat és bizonyára érdekes ujságokat tud. A czárnak beszélnie kell önnel, hogy ő hallja először az új híreket.

A czári szállás nyomorult török sátorban volt, ahol a czár nagyon szívesen fogadta *Forbest* és gratulált neki a ritka lovagláshoz. *Forbes* elmondta, mit látott a csatatéren és vázlatot készített a hadállásról. A czár, aki angolul tudott, mindjárt észrevelte a vázlat pontosságát és megkérdezte *Forbest*, volt-e katona.

— Voltam, felség, — volt a felelet.

— Valószínűleg a tüzéreknél, vagy a műszaki csapatnál szolgált?

— Nem, felség, a lovasságnál szolgáltam.

— Nem tudtam, hogy az angol lovastisztek ilyen behatóan foglalkoznak taktikai és sztratégiai kérdésekkel, — felelte a czár.

Forbes sietett kijelenteni, hogy ő nem is volt tiszt, csak közönséges közember. A czárt ez nagyon meglepte és az Anna-rendet adta *Forbes*nek.

— **Két elmebeteg.** Uj-Szt.-Annáról jelenti tudósítók, hogy ott *Kling* András odavaló jómódu földműves, aki eddig vigan józan és békés természetű ember volt, de az utóbbi időben mindig visszavonultabb és zárkózottabb lett, ma kitért az ördögös. A szerencsétlen emberen oly mértékben ütött ki az elmebaj, hogy a községi orvos, elszállította őt a Lipótmezőre. Uj-Szt.-Annán különben — mint tudósítók jelenti — *Akkermann* János 22 éves legényen is kitért a vallási ördögös, de a gondos orvosi kezelés annyira mégis segített, hogy elszállítani nem kellett.

— **Leányrablás.** Palánkáról jelentik, hogy *Olerovacz* község lakóit nagy izgatottságban tartja most egy leányrablás, mely a szerető férfi halálával végződött. *Nikola* Szveicsnek hívták azt a szerencsétlen embert, aki reménytelenül beleszeretett *Szavela* Pavics nevű csinos leányba. Reménytelenül — mert a leány szíve már nem volt szabad, ő már egy más fiatal embert szeretett. *Szveics*, látva hogy a leányt már meg nem hódíthatja, elhatározta, hogy el fogja rabolni két barátjával szövetkezve el is rabolta a leányt. Midőn a községben a leány rablás híre elterjedt, üldözőbe vet-

ték és utól is érték a menekülőket. *Nikolát* a szerelmes rablót az üldözők lelőtték, két barátját pedig elfogták.

— **A tövisi állomás kibővítése.** Az aradi államvasutak üzletvezetőségének egyik határállomásán, *Tövisen*, az állomás kibővítésére — mint értesülünk — 130,000 koronát fordítanak. Ez alkalommal befejezik a fűtőház építését, új őrházakat és szénraktárokat építenek és a régi mozdonyszint és a hozzátartozó melléképületek lebontását már megkezdték.

— **Királynék királynéja.** A párisi *Mi-Carème* egyik legnagyobb ékessége a királynők királynője, ki fényes udvarától körülvéve, oly büszkén halad végig diszkocsiján a boulevardokon, mintha előző nap nem ő árult volna virágokat a vásárcsarnok egy szögletében. A királynők királynője ez évben *Ozouf* kisasszony volt, a *Saint Germain* vásárcsarnok egy csinos virágáros leánykája, ki egy napi uralkodásának élményeiből érdekes dolgokat beszélt el egy párisi ujságírónak, aki meginterveiwolta.

— Nem is csekélység az, kisasszony, ha valaki Páris legünnepeltebb hölgye egy egész napon át. Azután a szép ajándékok, amiket kapott . . . Meg volt velük elégedve?

— „Tudja kérem, az olyan dolog . . . nézze itt van ez a karperecz, amit *Loubet*-től kaptam” — és ezzel megmutatta a börtökben elhelyezett kis karpereczet. — „Ez olyan óraláncféle, de mégis csak karperecz . . . arany . . . igaz, hogy könnyű . . . Miközben az utolsó szavakat mondotta, a megvetés bizonyos nemével tekintett a miniatűr karpereczre.

— „De a városi tanács, kisasszony, az ugyaucsak kedveskedett a királynők királynőjének. Mondja kérem, mi szepet adtak emlékül?”

— „A városi tanács? Köszönöm szépen. Tudja, azt mondták, ha *Lucipia*, a tanácselnök, ad egyszer valami ajándékot, az igazán értékes dolog. Ebben biztam egy kicsit. Hát képzelje, mit adott emlékül: egy csomó virágot, csomó zöldséget . . .”

A méltatlankodas hangján adta ezt elő a detronizált királynő és végül hozzátette:

— „A városi tanácsnak egyáltalán nincs „savoir vivre“-je. Még *Loubet*, az megjárja, neki az öreg anyjáról kell gondoskodnia, nem gavalléroszkodhatik. De *Lucipia*, pfuj, szép kis városi tanácselnök!

— **Szomoruvégű multság.** Szent-Iván község lakosai előtt hosszú időre emlékezetes marad az a multság, melyet a község fiatalága rendezett husvét vasárnapján délután a községi nagy vendéglőben. A husvéti szép idő kicsalta a fiatalágot a községi nagyvendéglő udvarára, hol nagyban folyt a táncz egész délután. Sok nézője akadt az első tavaszi multságának az öregek közül is és senki sem gondolt a hazamenésre még este felé sem, a mikor kétségbeesett kiáltások ütötték meg a mulatók füleit. A zaj a nagyvendéglővel szemben levő község házáról hallatszott, a hol este hat óra tájban a községi bikákat kieresztették az udvarra itatás végett. A községi szolgák ugyanis nyitva hagyták a község ház udvarának a kapuját s a mikor a bikák az udvarra kijöttek, az átellenben levő zenétől megvadultak, lánczaikat kirántották a szolgák kezéből s örült futásban törtek ki az utcára. A kiszabadult állatok egyenesen a nagyvendéglő udvara előtt álldogáló tömegnek tartottak s mielőtt sikerült volna azoknak elmenekülni, többeket letapostak, egy 14 éves leányt pedig az egyik bika szarvára kapott s iszonyu erővel dobta a levegőbe. A szerencsétlen leány az esés következtében szörnyet halt. A felbőszült állatok ezután berontottak az udvarba és a sátor alatt tánczó fiatalág közül *Boros* András, *Csányik* Vendelt, *Farkas* Rózát és a zenekar kibögösét, *Balog* Sándort, a kik a nagy ijedségben nem tudtak menekülni, agyontaposták. Ezalatt néhány bátor ember a nagykorcsma kapuját bezárta s a mikor a község elmenekült, kötelek segítségével sikerült nekik a megvadult bikáknak pályvát vetni

a nyakukba s ezáltal nagy nehezen megfékezni. Az áldozatok családjai iránt általános a részvét. Az előjáróság pedig szigorú vizsgálatot indított a községi szolgák ellen, a kik a szerencsétlenségnek okozói.

— **Asszonyok ujságja.** Páris irodalmi, művészi világa és előkelő pénzarisztokracziája a napokban este a Fronde rue St. Georgei palotájában gyült össze, hogy az asszonyok ujságának második évfordulóját megünnepeljék. A palotát ez alkalommal mesés pazarsággal díszítették fel. A legnagyobb érdeklődést természetesen a Fronde szerkesztőségének tagjai keltették, kik szebbnél-szebb ruhákban jelentek meg. A nőket virágokkal díszített kordon választotta el a férfiak társaságától. A Fronde igazgatónője a bájos, széke Durand Marguerite, ki körül az egész társaság, képviselők, hírlapírók, festők, írók, nagy pénzintézetek vezető emberei gyültek egybe Durand mellett Dournier Emma, a segédszerkesztő állt, ki még egészen fiatal, barna, karcsu növésű, akinek arcán meg nem látszik, hogy éjfél után két óráig időzik a szerkesztőségben. A szerkesztőség riportere Brémontier kisasszony, ki a Dreyfus-pór alkalmával. Rennes-ben a Fronde tudósítója volt. *Melliot* kisasszony az ujság pénzügyi igazgatónője. O az egyedüli nő Párisban, akinek hivatalosan megengedték, hogy a tőzsdere járhasson. *Melliot* egyébként oly jól érti a pénzügyi kérdéseket, hogy szakemberek is komolyan veszik. A szerkesztőség többi tagjai is bájosak és nagy kedvvel végzik munkájukat. A Fronde két éves jubileuma hangversenyyel kezdődött, a melyen Páris legelsőrangú művészei léptek fel. Az igazgatónő szobájában állították fel a pazar buffe-t, amely annak bizonyosságát adta, hogy a magasabb női érdeklődő Fronde szerkesztősége a pompás menü készítéshez is kitűnően ért. Még fenn a szalonban és a szerkesztőség kis szobáiban kisebb csoportok mulattak, a nagy teremben női zenekar hangjai mellett vígan folyt a táncz kora reggelig. A tánczból természetesen a férfik sem voltak kizárva.

— **Az új század kérdése hajdan.** Ezzel a kérdéssel Camille Flammarion foglalkozik egy párisi lapban. Már 1699-ben és 1799-ben is feszegették azt a kérdést, hogy mikor kezdődik az új század, sőt 1599-ből is maradtak fenn értekezések erről a tárgyról. A pápa tanácsát is felfoldították a nyilatkozásra, az azonban nem döntött, hanem a csillagászokra hagyta a kérdés megoldását. Az 1699-ik esztendőből öt kis könyv maradt fenn, amelyeket Párisban nyomattak és az új század kérdését tárgyalják, köztük egy „Ertekezés a legközelebbi század kezdetéről annak a megállapítására, hogy az 1700-ik és az 1701-ik esztendő közül melyik a század első esztendeje.“ Arra következett egy levél az értekezésnek a szerzőjéhez és egy francia értekezés, a legközelebbi századból, amelyben az van kimutatva, hogy az 1700-ik esztendő a század első esztendeje. — Ezek az értekezések tele vannak magyarázatokkal és argumentumokkal a bibliából és az egyházatyákból és visszamennek egészen az özvönvizig és geometriai ábrákkal mutatják ki a szerzők, hogyan kell szétválasztani és számítani az esztendőket. Még élénkebb vita volt ezerhétszázkilenczvenkilencben. Még szinpadra is került. Az 1800. esztendőben nagy sikerrel adtak elő egy kicsi színházban a Boulevard du Templeon egy darabot, amelynek ez volt a címe: „Melyik században élünk jó Isten?“ De azért a vitatkozások nem veztek eredményre. 1802. február 26-án, Viktor Hugó születése napján egyesek számítása szerint még csak tizenhárom hónapos és huszonhat napos volt. Viktor Hugó pedig egy híres költeményében, amely Besançonban való születéséről szól, ezt mondja: „E századnak két esztendeje mult el már.“ És Herédia a Miklós császárhoz írt költeményében a kiállítás esztendejét „a század hajnalának“ nevezi.

— **Japán Klondikója.** Már Japánnak is van Klondikója. Hokaidóban, ámbár a japánok minden áron titokban akarják tartani, nagy mennyiségben található az arany. Nem olyan messy mértékben, mint ahogy a hírek e felől az utóbbi hónapokban elterjedtek, de mégis szépen szerzik már erről a földről az aranyat. Soya Kape közelében van ez az aranytermő föld és Esnashi a neve. Hogyan és mikor fedez-

ték fel az első aranyat ezen a helyen, az ismeretlen, de most már százával özönlik el az aranykeresők. Egyike a leggazdagabb helyeknek Peichin, ahol 1298 engedélyt adtak már ki május-augusztusban. Az engedély aránylag nagyon kevésbe került és tiz-tizenöt yen között ingadozik havonként. Pakanaibau, a hol 1907-et adtak ki, még olcsóbb, de ott ugylát-szik nem olyan jó a zsákmány, mert csak 1200 aranykereső folytatja a munkát. Taikióban és Omorosuban ezer engedélyt adtak ki és mindannyit fel is használják. A Japán Mail azt írja, hogy egy, tizenkét férfiből álló társaság két hét alatt nyolcz kilogrammnál is több aranyat ásott, ami nyolcz-tíz ezer forintot tesz. Három fontos aranyat többször találtak már egy darabban.

— **Monogram-divatok.** A milliomos yanke-asszonyok közt a monogramoknak épp úgy vannak divatjai, mint akár a kalapnak, vagy a ruhának. A divatos monogrammok a régi mise-könyvekben látható betűk alakját és színét utánnozzák. A díszítés rendesen ríktó vörös, a betű maga sárga, vagy kék. Az ilyen monogrammok elkészítése igen nehéz, s asszonyok csinálják, akik a szükséges mintákat többnyire francia kolostorokban tanulmányozták és másolták. Más divat szerint pecsétalaku a monogram. Divatos továbbá a zsebkendő sarkába behimeztetni a címet. A monogramokat nemcsak himeztetik, hanem sokszor bevésetik, így különösen karpereczekre. Ha egy amerikai hölgy karpereczet kap, belevéseti a monogramját, azután odaadja barátjának, hogy ő viszont a saját monogrammjával díszítse. A karperecz aztán tovább vándorol barátói körében s amikor visszajön akkor már tele van monogrammal. Akkor aztán elteszi emlékül többi ékszeri közé. A legjobb barátnő monogramja persze első helyre kerül a karpereczen. Nem ritkán két karpereczet is szerez, az egyiket férjüsmé-
rőseinek, a másikat nőismé-
rőseinek monogramma-
i számára. Ilyenkor aztán balkarján viseli a férfiak, jobb karján az asszonyok monogram-
ával ellátott karpereczet.

— **Ehség és szomjuság.** Csaknem minden ember tudja, hogy a szomjuságot elviselni sokkal kínosabb mint az éhséget. Ezt bizonyítja számos kísérlet, az ugynevezett *müéhezők* tetek. Etel és ital nélkül átlag hat-hét napig bírja ki az ember az életet; ha pedig valami folyékony anyagot fogyaszt, ha mindjárt csak víz is az, úgy élhet *harmincz*, sőt némelyek szerint *negyven napig is*. Ez a jelenség teljesen megegyezik azzal a természetvizsgálók által már megállapított ténnyel, hogy az emberi s általában az állati szervezet nagyobb részt vízből áll, mert a víz az *emberi testnek* körülbelül 63 százaléka. Az állati test létrehozásához és fentartásához tehát első sorban víz szükséges. A galambokon tett kísérletek alkalmával kitűnt, hogy ezek az éhséget tiz-tizenkét napig is kitarították, víz nélkül azonban a négy-öt napnál tovább nem maradnak életben. Más kísérletek pedig azt bizonyítják, hogyha a normális vízmennyiség 22 százalékát elvonják, elpusztul a galamb, s a rosszullet jelei már a 11 százaléknyivíz elvonása után mutatkoznak. Egészen másképp áll a dolog a növényeknél. Félig elszáradt és elrohadt növény is visszanyeri életerejét, ha megfelelő vízmennyiséghez jut. A bacillusok még teljesen kiszáradva is megtartják életképességüket.

— **Kifosztott fűszerüzlet.** *Hirschfeld* Mór budapesti fűszerkereskedő Erzsébet körút 33. szám alatt levő üzletében az éjjel betörők garázdálkodtak. A gonosztevők először a pinczébe hatoltak és ennek az üzletbe vezető ajtaját betörve jutottak az üzletbe. A kézipénztárból mintegy 80 koronát loptak el, azonban tetemes értékű fűszerárukat is vitték magukkal. A rendőrség nyomozza a betörőket.

— **Zene a Kis Pipában.** Minden csütörtökön és vasárnap este 8 órától kezdve a Salacz-
utcai Kis Pipa vendéglőben a bácskai tambura zenekar dal és zenehangversenyt rendez. A vendéglőben kitűnő minőségű, olcsó italokat szolgáltatnak ki.

— **T. üzletfeleink** szives tudomására hozzuk, hogy *Révész* Nándor könyv- és papirkereskedő urat (Szabadság-tér 20. szám. Telefon 265. sz.) képviselősséggel ruháztuk fel, ki elfogad minden a nyomdánkat, valamint az Aradi Közlöny kiadóhivatalát érdeklő megbízásokat.

Husvétü öntözés.

— Régi szokások. —

A husvét tavaszi időre esik, mikor remény-magvakat hintünk a földbe, szivbe egyaránt. Gondosan ápoljuk, öntözzük azokat, hogy egykor virágot és gyümölcsöt hozzanak. Innen származik a husvétü öntözködés eszméje, mely a szerencsekivánatok együttes kifejezésével legidősebb szokása ennek az ünnepnek.

A gyermekeknél az édes anyja által gondosan előkészített „rózsavizes üveg“-ből, a felnőtteknél pedig a kezügybe eső edényből, akár egy dézsából, végzik a locsolást.

Megérkezik a várva-várt nap: husvét második napja. A reggeli órákban vidám arczczal köszöntenek be a figyermek a leányos házakhoz:

— Jó reggelt! Adja a teremő szent Ur-isten, hogy még számos eszteadőkön keresztül érhessek meg ezt az üdvösséges ünnepet, úgy mint Krisztus urunk feltámadásának dicső ün-
nepét! Azt hallottuk, hogy egy szép rozmarin-
száluk el akar hervadni; ha nem bánják, ehelyt meg is öntözzük.

— Jaj lellem! Szól a derék háziasszony, a mi rozmaringszálunknak ugyan eszeágában sincs a hervadás, de mivel a jó friss víz meg nem árthat, isten neki: öntözzék meg a maga rendjével!

A fülüg pirult kis lány anyja mellé huzódva, gyöngéd tiltakozással fogadja a figyelmes kerteszek öntözését. Fáradtságuk jutalma kalács, leggyakrabban pedig piros tojas.

A népszokások elmaradhatatlan verselése is megcsendül itt-ott az öntözés közben:

Van e háznak rózsabokra,
Nyuljon élte sok napokra,
Illatozzék, mint virágszál,
Megöntözöm . . . ennyiből áll.
A kertésznek fáradsága —
Piros tojas a váltásága . . .

A felnőtteket már nem az ajándék reménye, hanem a szokáson alapuló tisztesség és a leányok iránt érzett vonzalom szólítja az öntözésre.

Régi példabeszéd szerint a szép és jó leány körül meg kell tapodni a földet. Hogy szalasztanak el tehát ezt a jó alkalmat! Mikor belépnek a házhoz, tisztességtudással „feláldják“ az ünnepet. Aztán a kezök ügyébe eső edényből jó friss vízzel ugyancsak bőven öntözik meg a háztáj kedvesen nyiló virágát.

Tapasztalat szerint az Alföldön a legnagyobb duhajkodással gyakorolják ezt az öntözést. A leány is büszke rá, ha minél alaposabban és többször leöntözték. A legények itt a leány vállát megérintve, felszólítják, hogy a legközelebbi kúthoz, esetleg folyóvízhez kövessék őket. A leány formaképpen vonakodik ugyan, de a legénység figyelme jóleső érzéssel tölti el. Ezerszer jaj annak a leánynak, a kit meg nem öntöznek. A parasztéletnek is van diszkvalifikációja . . .

De azért csak az a boldog, a ki locsolhat. Ennél meg az a boldogabb, a kit husvét másodnapján meglocsolnak.

SPORT.

(*) Az aradi szegény tanulókat segélyező egyesület holnap, csütörtök délután 3 órakor tartja rendes évi közgyűlését. Az érdekes gyűlésre, mely a városháza tanácstermében (I. e. jobbra) fog lefolyni, ez uton is meghívja az egyesület összes tagjait az *elnökség*.

TÖRVENYKEZÉS.

Akik jótekonyságban utaznak.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, április 18.

Alig másfél éve annak, hogy a hatóságok figyelmére ráterelődt a fővárosban gombamódra elszaporodott különféle jótekonysági, önszegélyző, betegségegyező s szegény gyermekek segélyező egyletek működésére. A rendszeres vizsgálat következtében undok dolgok kerültek napfényre. Egész sereg szédelgőről hullott le a lepel, akik a jótekonyság örve alatt a saját maguk zsebére gyűjtöttek. Voltak olyan egyesületek is, amelyeket egyes családok monopolizáltak a célból, hogy maguknak fényes existenciát s zavartalan jólétet biztosítsanak.

A hatósági vizsgálat során utolérte a nemzis borzasztó keze az *Első magyar általános női betegségegyező egyesületet* és az ezzel kapcsolatos „*Jótekonysági kör*”, amelyeknek megalapítója, dusan fizetelt igazgatója *Agnelly Béláné* volt. Ezeknél az egyesületeknél maga a férj: *Agnelly Béla*, aki különben foglalkozás nélkül fényképező volt, szerény „titkári” hivatalt viselt. Fényes jövedelmük volt. Nagy házat tartottak s adták az urat a jótekonyságra összeszedett fillérekből. Mikor a VII. ker. előjáróság számvévesztési főnöke: *Rátai János* kiküldetés folytán vizsgálatot tartott az egyesület helyiségében a könyvekből, épületes dolgok nyomára jött.

A vizsgálatról szóló jelentését 1896. febr. 3-án beterjesztve, a kir. ügyészség lépett akcióba s lefoglaltatott mindent, amit csak az egyetben találtak. A megindult közel négy évig tartó büntetővizsgálat folyamata alatt kitünt, hogy *Agnelly* 3-4 év alatt közel 47.000 forintot vontak el a befolyt összegek alapszámbályszerű rendelkezéséről. Ezért aztán sikkasztás büntetésért helyezték vád alá. Mivel pedig a lefoglalt ingókat eladták, zártörésért is vád alá kerültek.

Ma tárgyalta ezt az ügyet a budapesti büntető törvényszék *Bakonyi* bíró elnöksége alatt. A tárgyalásra csaknem 50 nő egyesületi tag voltak heidézve.

Mivel azonban a tanuk nagy része nem jelent meg, ítéletet ma még nem hozott a törvényszék.

KÜLÖNFÉLÉK.

□ **A peticiós özeveg.** Lindsay kentuckyi szenátor meg van áldva humorral és el szokott beszélni. Legutóbb ezt beszélt el.

— Nemrégiben odahozta Kentuckyban egy csinos kis hölgy jött hozzám, kissé öreg, de még mindig szemrevaló özeveg és átadott nekem több anti-Roberts-peticiót (*Roberts*, Utah állam képviselője, akit kizártak a képviselőházból, mert mint mormonnak, három felesége volt), hogy irjam alá azokat a peticiókat. Egy aláírás sem volt még rajta, nekem kellett az elsőnek lennem. Egész ünnepiesen felszólítottam, hogy ne gyűjtsön az ilyen peticiókhöz aláírásokat. Meglepetten nézett rám, s az okát kérdezte. Csak annyit mondottam neki, hogy a filippinókkal még eltarthat vagy tíz-tizenöt esztendeig a harc, s a filippinók golyói és mindenféle betegségek annyi áldozatot követelhetnek, hogy végül is nem marad elég házasulandó legény ember, ha a monogámia mellett maradunk meg. Borzalom elgondolni, micsoda állapot állana elő, ha annyi lány pártában maradna. Ugy látszik, nem értette meg a tréfát, mert nagyon elgondolkozott és egészen komolyan kijelentette, hogy a tanácsomat nagyon okosnak tartja. Azzal becsomagolta a peticiókat és biztosított, hogy nem fog aláírásokat gyűjteni.

□ **Elv.**

Szabó: Ha tetszik, részletekben is fizethet.

Jogász: Elvből mindig az egész összeggel maradok adós.

□ **Villámvasút amerikai módra.** Ha más nem is de *Stephen Carpenter* Carthageban (Egyesült-Államok) meg van arról győződve, hogy husz esztendőn belül New Yorkból San-Franciskoba egy nap alatt is el lehet jutni, míg most ez az ut hat napig is eltart. *Stephen Carpenter* ugyanis azt a javaslatot tette, hogy

New Yorktól az „arany kapuig” egy légvasutat építsenek, amelyen a vonatok kétszáz mértföld sebességgel rohannának óránként. Már többféle szabadalma is van ehhez a vasúthoz s most természetesen keresi hozzájuk a tőkepénzeseket. A tervezett vasuton nyolcz sinpárt raknának le és pedig négyet a személyforgalomra és négyet a teherforgalom javára. És miután még azt a rendet is behoznák, hogy egyazon sinpáron csak egy irányban közelednének a vonatok, a katasztrófák ugyszólván teljesen kiválnának zárva. S a költség nem lenne több, mint akár földön járó vonathalál. A mozgó erő az elektromosság lenne. Különös veszedelmekkel nem járna ez a szédítő repülés s csak a levegő surlódását kell e tekintetben számításba venni, de hát erre nézve azt állítja *Carpenter*, hogy le tudja ő győzni ezt a bajt is.

□ **Vetélkedés.**

Biri: Nekem udvarolt egy fiatal ember, akinek már nagy bajusza volt.

Lili: Az enyémmnek még nincs bajusza, de már egészen kopasz.

□ **A kedélyes tigris.** *Moszkvában* történt a minap a következő érdekes eset. Egy *Pezion* nevű francia állatszeliítő egy kozákot fogadott fel, hogy a ketreceket tisztogassa. A kozák nem értett francziául s így *Pezion* jelekkel adta tudtára, hogy tisztogassa ki a ketreceket s aztán abban a hiszemben, hogy a kozák megértette őt, eltávozott. Másnap reggel jön s látja, hogy a kozák a helyett, hogy az üres ketreceket tisztitaná, kefével, szivacsos és szappannal felfegyverkezve nagyban dolgozik egy ketrecben, ahol egy vad bengáli tigris aluszsa éppen a boldogok álmát. A vadállat felébred, gyilkos pillantást vet a kozákra, ez azonban a legnagyobb lelki nyugalommal mártja a hideg vízbe a keféit és szivacsot s elkezd a tigrist mint egy lovat mosogatni. A vad állatnak, ugy látszik, jól esett a hideg mosás, mert nemcsak, hogy túrta a dörzsölést, hanem egész kedélyesen hol az egyik, hol a másik oldalát tartotta a szivacs alá, ugy, hogy a kozák egész kényelmesen bevégezhette különös munkáját s minden bántódás nélkül hagyta el a ketrecket. A kozák a többi ketrecben is meg akarta cselekedni ezt a veszedelmes kísérletet; *Pezion* erőszakkal visszatartotta őt.

NAPIREND.

Április 19. Csütörtök. Róm. kath. naptár: Antónia. — Protestáns naptár: Antónia. — Görög-keleti naptár (Április 6.): Eutik. — A nap kél 4 óra 49 perczkor, nyugszik 6 óra 38 perczkor. — A hold kél 11 óra 20 perczkor, nyugszik 7 óra 17 perczkor.

Időjárás. Légnyomás reggel 7 órakor 765·2 milliméter. délután 2 órakor 764·3 milliméter. — Hőmérsék reggel 7 órakor C^o + 5·8, délután 2 órakor C^o + 13·9. — Szél iránya és ereje reggel 7 órakor EN. 4, délután 2 órakor EN. 5. — Felhőzet reggel 7 órakor többnyire borult, délután 2 órakor borult. — Csapadék az utóbbi 24 órában 0 milliméter.

Időjósítás. A központi meteorológiai intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható: Enyhe, helyenként csapadék, zivatarok.

Szabadságharczi emléktárgyak országos muzeuma (színház-épület. 1-ső emelet) nyitva van mindennap délelőtt 8 órától délután 6 óráig. Belepti-dij: Hétköznapokon 40 fillér, vasárnap 20 fillér.

Kölcsey-könyvtár. Nyitva van hétfőn délután 4-5, pénteken délután 4-5 és szombaton délelőtt 11-12 óráig. Helyiség: Ereklie-muzeum helyisége mellett ülésterem.

Április 19. Az aradi szegény tanulókat segélyező egyesület közgyűlése délután 3 órakor (Városháza.)

Április 21. Gőzgepközlelők és kazánfűtők vizsgálója.

Április 22. Az aradi Lloyd-társulat közgyűlése délután 2 órakor. — Az aradi zenekedvelők egyesületének közgyűlése délelőtt 10 órakor (Városháza.)

Április 23. A gazdasági bank rendkívüli közgyűlése délután 6 órakor. — A nagy-buttyini iparosifjuság táncvigalma (Korona-vendéglő.)

Április 29. A tisztviselők fogyasztási szövetkezetének közgyűlése délelőtt 10 órakor (Megyeháza.)

Április 30. Aradmegye évnegyedes közgyűlése délelőtt 9 órakor.

Május 2. Kőrallatorvosválasztás Csermőn.

Május 20. Az aradi és csanádi egyesült vasutak közgyűlése délelőtt 11 órakor.

IDEGENEK ARADON.

— Április 18. —

Fehér Kereszt szálloda. Gróf Dorse Károly ezredes Mezőhegyes. — Dr. Glück Géza orvos Kiszénő. — Wellner Jakab utazó Budapest. — Flesch Dávid utazó Budapest. — Dorner Carl utazó Bécs. — Opelz Károly utazó Bécs. — Weisz Sándor utazó Bécs. — Klobucsar E. altábornagy Budapest. —

Vass szálloda. Fein Móritz utazó Bécs. — Fnschl József utazó Brün. — Vonya Lajos vendég-lős Battonya. — Schwitser József kereskedő Budapest. — Bogoevicu György lelkész Bozovics. — Feld Ignácz utazó Temesvár. — Kleindl József jegyző Berza. — Tomis György magánzó Lugos. — Jank Jusztin lelkész Zaránd. — Szilard Ferencz utazó Budapest.

Központi szálloda. Ujváry Imre intéző Kaposvár. — Szilágyi Gyuláné birtokosné Kunágota. — Kohlman József kereskedő Budapest. — Koltay Gyula hivatalnok Budapest. — Kövessy Jenő titkár Budapest. — Goldschmiedt József utazó Budapest. — Reis Sándor utazó Budapest. — Arany Dániel utazó Budapest. — Pendel József utazó Temesvár. — Brazdil J. főfelügyelő Szarajevo.

KÖZGAZDASÁG ES KÖZLEKEDÉS.

— **Az aradi közuti vaspálya és téglagyár részvénytársaság forgalmi kimutatása 1900.** április 1-től 15-ig. Személyszállítás 1900. április 1-től 15-ig 20000 személy, bevétel 3734 korona 80 fillér, 1899. április 1-től 15-ig 20327 személy, bevétel 3788 korona 30 fillér, 1900. jan. 1-től április 15-ig 120017 személy, bevétel 24163 korona 90 fillér, 1899. jan. 1-től április 15-ig 121521 személy, bevétel 24101 korona — fillér. Teherszállítás 1900. április 1-től 15-ig 1234920 klg., bevétel 1341 korona 58 fillér 1899. április 1-től 15-ig 961540 klg., bevétel 1019 korona 62 fillér, 1900. január 1-től április 15-ig 6994580 kilogramm, bevétel 7555 korona 47 fillér, 1899. január 1-től április 15-ig 8414460 klg., bevétel 8583 kor. 72 fillér.

Budapesti áru és értéktőzsdé.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, április 18.

Déltőzsdé. A buzakinálat mérsékelt, vételkudv javult. Kedvező irányzat mellett 16.000 métermázsa került forgalomba, meghatározott árakon. Egyéb rabonaneműk közül rozs keresett, árpa javult, tengeri szilárd, zab tartott, a többi változatlan. Időjárás szeles.

Zárul 12 órakor:

Buza áprilisra	7.70—7.71
Buza májusra	7.73—7.74
Buza októberre	7.88—7.89
Rozs áprilisra	6.74—6.76
Rozs októberre	6.83—6.85
Zab áprilisra	5.06—5.08
Zab októberre	5.38—5.40
Tengeri májusra	5.41—5.42
Tengeri júliusra	5.54—5.55
Repcze augusztusra	12.90—13.—

Zárul 4 órakor:

Buza áprilisra	7.76—7.77
Buza májusra	7.78—7.79
Buza októberre	7.93—7.94
Rozs áprilisra	6.80—7.—
Rozs októberre	6.90—6.91
Zab áprilisra	5.08—5.09
Zab októberre	5.40—5.41
Tengeri májusra	5.47—5.48
Tengeri júliusra	5.60—5.61
Repcze augusztusra	12.80—12.90

Zárul 4 órakor:

Oszták hitelrészvény	736 —	korona
Magyar hitelrészvény	733.60	
Leszámitolóbank részvény	494.—	
Rima-Murányi vasmű részvény	623 —	
Oszták-magyar államvasuti részvény	643.50	
Közuti vasut	667.50	
Városi villamos vasut részvény	333.—	

Budapest-kőbányai sertéskeresk. csarnok.

— Április 18. —

Magyar elsőrendű: Öreg nehéz páronként 400 kilogrammon felüli sulyban 100.—101.— fillig. Öreg közép páronként 300—400 kilogramm sulyban — fillig. Fiatal nehéz páronként 320 kilogrammon felüli sulyban 110.—112.— fillig. Fiatal közép páronként 251—320 kilogramm sulyban 109.—110.— fillig. Fiatal könnyű páronként 250 kilogrammig terjedő sulyban 107.—108.— fillig. Magyar szedett: Nehéz páronként 280 kilogrammon felüli sulyban — fillig. Közép páronként 240—280 kilogrammon felüli sulyban — fillig. Könnyű páronként 240 kilogrammig terjedő sulyban 106.—107 fillig.

Romániai: Nehéz páronként 320 kilogrammon felüli sulyban — fillig. Közép páronként 250—320 kilogrammon felüli sulyban — fillig. Könnyű páronként 250 kilogrammig terjedő sulyban — fillig. Romániai eredeti (Stachl) Nehéz páronként 240 kilogrammon felüli sulyban — fillig. Könnyű páronként 240 kilogrammig terjedő sulyban — fillig.

Sertéslepszám: Április hó 15-én volt készlet 34265 darab, április hó 16-án főlhajtattott —324 darab, április hó 16-án elszállítatott —273 darab, április hó 17-én maradt készletben 34316 darab. Uzlet: Elénk.

S z e s z ű z e t

— Április 18. —

Mal jegyzéseink: Készárú nagyban nyers szez 111 korona, kicsinyben 113 korona, finomított szez nagyban 114 korona, kicsinyben 116 korona hordó nélkül per 100 liter % beleértve 70 korona fogyasztási adót. Száritott moslék 11 korona métermázsánként.

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru és értéktőzsdén.

Budapest, 1900. április 18.

Table with 2 columns: Item and Price. Items include Magyar aranyjárdék, Magyar koronajárdék, Magyar arany, Magyar ezüst, Magyar keleti vasut, Magyar földtehermentesítési kötvény, Magyar italmegváltási kötvény, Horvát-szlavon földtehermentesítési kötvény, Magyar nyereménysorsjegy kölcsön, Tiszaszabályozási és szegedi kölcsön, Osztrák papírjárdék, Osztrák járadék ezüst, Osztrák járadék arany, Koronajárdék, 1860-iki államsorsjegyek, Osztrák-magyar bankrészvény, Magyar hitelbank részvény, Osztrák hitelintézet részvény, Osztrák-magyar Államvasut, 20 frankos arany (Napoleon), Német birodalmi márka, London, Páris.

C S A R N O K.

Behunyt szemmel.

— Orosz novella. —

Irta: Szlucevszkiij K.

(Vége.)

Ott ült egy elfeledett, névtelen kis sirdombon, miután kifáradt a nézésbe, a térdére könyökölt a jobb karjával, rátámasztotta a fejét és behuntya a szemét. Ismétlődött az, a mi mindig meg szokott vele történni, alig hogy eltűnt szemei elől az igazi, a látható világ, feltűnt előtte egy másik, a melyben Nikoláj volt a korlátlan ur. Ugy történt most is.

„Lám olyan derék, olyan jó ember“ — gondolta Alena, lehunty szemei előtt látva a drága ember arcvonásait. S ezuttal annyira tiszta ez a kép, hogy szinte megszólal előtte.

— Tehát te — szólt hozzá Alena — az apámnak megajánlottad, hogy még az esküvő előtt az én nevemre iratod minden vagytonodat! — Megajánlottam, — felelt Nikoláj, — de ő visszautasította.

— Azután meg hajlandó vagy, ha megnősülsz Ponajszkájában maradni? — Ne tovább!

— Nos hát! — kiáltott fel Alena s kinyitotta a szemeit: megint a temető, megint az édesanyja sirja; — nem, inkább újra lehuntya a szemeit és tovább beszélget Nikolájjal.

Be is huntya és im Nikoláj tüstént ott termett előtte. Ezuttal ő szólalt meg:

— Mitől félsz hát Alena, mitől? Nem a férfi erőszakoskodása, nem küzdelem vár rád, hanem szerelem és határtalan gyöngédség; lám, hiszen nem minden férfi nyuzza le az asszony bőrét és sebzi meg az orczáját...

— Oh, ha ugy volna...! — felelt Alena.

— Ugy, ugy Jermolájevna Alena, higj hát az embernek! Hányadik éve már hogy vergődöm s még sem tudlak elhagyni! Ugy huz valami hozzád Jermolájevna Alena! Nem bírom levenni a szemeimet orczádról! Nincs kedvem semmi munkához s a mikor elalszom, ott vagy mellettem, de valahogyan közelebb, ugy, hogy megölelhetlek és csókolgathatom a szemeidet...

Ugy érzi Alena, mintha azután nagy arany hálóba került volna, a melyben nem tud mozogni, s a melyben fönnaadt mint a hal, csak-hogy a háló érzése nem fáj neki, nem bántja, hanem jól esik a testének s azt képzeli — s im ezt teljesen megfoghatatlan dolog! — azt képzeli, hogy valami csodálatos madár énekel a lombok közt! Valami soha nem látott és soha nem hallott madár! És hogy énekel, de hogy! Mintha csak elepedne a szerelemtől.

Ezuttal oly erősek Alena benyomásai, ki-merültsége olyan édes, olyan szép az az ének

... hogy nem is akarja felnyitni a szemeit, hanem jobb szeretne akár e mellett a dal mellett meghalni... egyszerre a közelben valami zörejt hallott és felnyitotta a szemeit.

Ott állt előtte Nikoláj.

Alena az első pillanatban nem volt tisztában magával. Megdörzsölte a szemeit s azután szépen kinyitotta. Futni szeretett volna, futni... de ebben a pillanatban megszólalt valahol a bokrok közt az a csodamadár.

— Mi ez? — kérdezte Alena Nikolájtól, ki alig egy lépésnyire állt előtte — miféle madár ez?

Ez a csalogány, Jermolájevna Alena, a csalogány... Nem szokott pedig lenni ez ti felétek...

— A csalogány... ismételte Alena halkan, alig hallhatóan, még mindig annak a hatása alatt, a mit lehunty szemmel látott és hallott.

— Jermolájevna Alena... szólalt meg teljesen kimerülten Nikoláj... — igazán, nem azért... én elmegyek... nem merem... elmegyek...

Elkezdet távolodni Alenától.

A csalogány teljes erővel csattogott s mintha még közelebb röppent volna.

— Miért távozok, Nikoláj, — gondolta magában Alena — hiszen ugy egészen elmegy... ez így nem mehet tovább, itt a legszeibő határ... — s újra énekel a csalogány s újra érezte azt a hálót, melynek szálai ugy körül-fonják, czirógtatják, melegítik és kinezőrk...

Alena nem álta ki tovább, felugrott a helyéről, odarohant Nikolájhoz, leborult előtte s a térdét átölelve, csak ennyit tudott mondani:

— Hát csakugyan nem fogsz verni engem?...

Nicoláj teljesen elálmélkodva nézett rá. Lehajolt hozzá és fölemelte magához, még pedig úgy, hogy az arca az arcához, az ajka az ajkához ért, miközben Alena dus haja kibontakozott a szalagok alól és hullámosan omlott alá szinte a földig... Ujra lehuntya a szemét, de ekkor már Nicoláj karjai közt volt; érezte a leheletét, majd semmivé lett a közel-lététől, nem birt, de szinte nem is akart lélezzen... Szenvedélyről szó sem volt közöttük ebben az önfeledt ölekezésben, de a csók-jaik azért hosszúak, szinte a végtelenek voltak...

Ezalatt a csalogány elnémult... De milyen is volt ez a csalogány? Hiszen az ottani emberek azt mondják, hogy a csalogány Szolika-mukon és szerdabolyon túl észak felé nem merészkedik. Es im ez a csodálatos csalogány, mely Alenának énekel s mely talán épen olyan büdös... mint maga Nicoláj, ez fölmerészkedett az orosz föld legészakibb határig. Az igaz, hogy a nyár ezuttal szokatlanul meleg volt, de azért mégis hallatlan, mesébe illő dolog történt ezzel a csalogánnyal; az énekével feloldotta Alena kezeit és nagy örömbé vezette bele őt. Valóságos mese! Egyébiránt hiszen minden szerelem mese, vagy valami olyasféle!

Ejfé felé járt az idő, mikor Alena Nikolájjal visszatért Ponajszkájába. Az egész falu mély álomba volt merülve, kivéve Jermoláj, a ki ott ült a háza előtt egy padon.

A reggeli nap, vagyis a nap, a mely ismét emelkedőben volt, bearanyozta megifjudott sugaraival az öreget meg a házát. A fiatalok, a kiket Jermoláj már rég megpillantott a világos éjszakában, odaléptek hozzá s Alena a lábaihoz borult.

— Apuskám, — szólalt meg halkan, — áldd meg a menyasszonyt és a vőlegényt, ha te is ugy akarsz!

— Aldjon meg, Jermoláj! — tette hozzá Nicoláj és szintén letérdelt az öreg elé.

Reggelre már egész Pajszkájét bejárta a váratlan hír; ősszel meg volt az esküvő és Nicoláj csakugyan nem tért többet vissza Pétervár-ra. Mikor a harmadik gyerek után Nicoláj egy izben valami hivatalos dologban a városba vagyis Archangelovba járt, teljes véletlenül egy szücs ablakában kitömött csalogányt pillantott meg. Azonnal megvette, még pedig jó drágán és gyözzel ajándékkal együtt vitte haza Alenának.

— Miféle madár ez? — kérdezte Alena.

— Csalogány! — felelt Nicoláj mosolyogva.

— Csalogány! — kiáltott fel Alena, ki-kapta a kezéből és hosszú ideig mosolyogva

nézte. — Nem szép, de azért madár! — jegyezte meg.

— Az igaz, hogy nem szép — felelt Nikoláj — de szépen énekel és időnkint... tette hozzá hamiskásan.

A kitömött csalogányt föltették az almáriomra s hosszú évek során ott állt, soha senkinek és semminek nem engedve át tiszta helyét.

Vasuti közlekedés.

— Érvényes 1899. évi október hó 1-től. —

Table with 4 columns: From/To, Budapest to, Budapest from, Hungary to, Hungary from. Includes routes to Aradról, Erdély felé, Temesvár felé, Szeged felé, Brád felé.

Városi színház.

Bérlet 174. sz.

Páros.

Csütörtökön, 1900. évi április hó 19-én:

Az osztozkodás.

Francia színmű 3 felvonásban. Irta: Guignon A.

SZEMÉLYEK:

Table with 2 columns: Role and Name. Includes Rougler, Louise, Simonne, Talvandné, László Gy., Annyal Ilka, Kley M., Bácsné, Raymond, fia, Voulnois, Voulnoisné, Orvos.

Kedete 7 ós fél órakor.

NYILTTÉR.*

Közjegyzői irodámat

Aradon, Széchenyi-utca I. szám, I. emelet, I. lépcső megnyitottam.

1454

Beles János,

Telefon-szám 458. királyi közjegyző

Minden csütörtökön és vasárnap este 8 óratól kezdve

a Salacz-utczai KIS PIPA vendéglőben A BACSKAI TAMBURA ZENEKAR

dal és zenehangversenyt rendez.

Kitünő buczkai siller literje 68 fillér,

Kitünő magyarádi asztali öbor literje 80 fil.

Dupla márcziusi sör 1 pohár 14 fillér.

Kifogástalan magyar ételek a la budapesti KIS PIPA. — Mérsékelt árak és figyelmes kiszolgálás.

Teljes tisztelettel: Szabó Kálmán, vendéglős.

1458

Meghívó!

**

Az aradi zenekedvelők egyesülete folyó hó 22-én, vasárnap délelőtt 10 órakor, a városháza emeleti kistermében

Rendes közgyűlést

tart,

melyre a t. egyesületi tagok ez uton is tisztelettel meghívotnak.

Tárgy:

1. A megüresedett elnöki állás betöltése.
2. Az egyesület zenedéjének Arad szab. kir. város törvényhatósága által városi tanintézet gyanánt leendő vétele.
3. Indítványok.

Az elnökség.

492—1900. tkv. sz.

Árverési hirdetményi kivonat.

A világi kir. bíróság, mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy Szelle József ügyvéd mint Soltz Oszkár megbízottjának a jelzálogos hitelezők ellenében, végrehajtási árverési joghatályával bíró önkéntes árverési ügyében, a világi kir. járásbíró területén lévő, Aradmegyében fekvő, a pankotai 336.sz. tkvben az A. I. 2. sor 377. hrsz. a. felvett 372. összeírású beltelkes ház, mint ingatlanságból Scholtz Oszkárkát illető felerész hányadára 2462 koronában ezennel megállapított kiáltási árban az árverést és pedig akként, hogy a jelzálogos hitelezők ellenében végrehajtási árverési joghatályával bíró, elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlan hányad az 1900. évi május hó 7-ik napján d. e. 10 órakor Pankota község házában megartandó nyilvános árverésen a megállapított kiáltási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át, vagyis 246 korona 20 fillért készpénzben vagy az 1881. évi LX. törvénycikk 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. szám a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Világoson, 1900. évi febr. hó 10. napján.

A világi kir. bíróság, mint telekkönyvi hatóság.

Aknay,
kir. járábíró.

1448

Főnyeremény kedvező esetben: **Egy millió.**

VI. sorsjáték 1. osztályára

érvényes

* Osztálysorsjegyek *

nálunk rendkívüli nagy számválasztékban kaphatók.

1. osztály főnyereménye: 60,000 Korona.

Huzás már 1900. május 17. és 18-án.

$\frac{1}{8}$ 1.50 kor. $\frac{1}{4}$ 3.— kor. $\frac{1}{2}$ 6.— kor. $\frac{1}{1}$ 12.— kor.

Aradi ipar- és népbank pénzváltó-üzlete

a m. kir. szab. osztálysorsjáték főelárusítója

ARADON, „Fehér Kereszt” szálloda épület.

VÁROSI ÉS MEGYEI TELEFON: 100 SZÁM.

Osztálysorsjegyek kaphatók továbbá: Hammerschlag Lipót (Andrástér), Husserl M. (Atzél Péter-utca), Rothstein Mór (Szabadság-tér) és Hegyesy Ferencz (Templom-utca) a leárusítóinknál.

1900. évi tavaszi és nyári idényre valódi brünni szövetek.

Egy vég 3.10 méter hosszú és teljesen elegendő egy teljes férfi öltönyre (kabát, nadrág és mellény) ára csak

frt	2.75,	3.70,	4.80 jó	} valódi gypaju szövetből.
>	6.—	és 6.90	a jobb	
>	7.75	a finom		
>	8.65	a finomabb		
>	10.—	a legfinomabb		

Egy vég fekete szalon öltönyre 10 frt, ugyisint feldő szövetek, turista loden, finom Kammgarn stb. szállít gyári árban és a legnagyobb pontossággal a mindenütt előnyösen ismert

Siegel-Imhof-féle szövetgyári raktár Brünnben.

Mintákat ingyen és bérmentve. Mintának teljesen megfelelő szállításért szavatosság vállalatik.

Magán felekre nézve feltétlenül előnyös, hogy rendeléseit közvetlenül a fenti gyári cégnél tegye meg.

3886—1900. h. k.

Hirdetmény.

F. évi márczius hó 15-ikén egy kutya által 6 egyén megmaratott.

A kutya felboncoltatván az veszettségben gyanusnak találtott, minélfogva az 1888. évi VII. t. cz. végrehajtása tárgyában a nagymélt. földmívelési m. kir. miniszterium által 40,000. 1888. sz. alatt kiadott utasítás 188. §-a alapján az Arad szab. kir. város területén levő összes kutyáknak 40 napig kötve tartását, vagy pedig ugy az utcán valamint otthon a lakásban is harapás ellen biztos szájkosárral való ellátását rendelem el.

Miről alkalmazkodással a községet azzal értesitem, hogy az elfogott kutyák a törvény rendelkezése szerint kiadhatók nem lévén a szájkosár nélkül szabadon járó kutyák kivétel nélkül elfogatni és gazdáik a törvény rendelkezéséhez képest kérdőre vonatni és büntettetni fognak.

Arad szab. kir. város kapitányi hivatala mint I-ső foku állategészségügyi hatóságtól 1900. márcz. 19.

Sarlot
kökapitány.

Eladó ház.

Aradon, a Hassinger-utcái 4-ik számú

emeletes ház

jutányos áron és igen kedvező fizetési feltételek mellett, szabad kézből

eladó.

Venni szándékozik jelentkezzenek az Aradi ipar- és népbank vezérigazgatójánál: Böhm Adolf urnál.

7227—1900. sz.

Hirdetmény.

Közhírré teszszük, hogy a hadsereg és a m. kir. honvédség löszükségletének mozgósítás esetén való fidezése céljából a nagyméltóságú m. kir. honvédelmi miniszterium által elrendelt löosztályozás folyó évi április hó 24. és 25-én fog az országos vásártéren megtartatni.

Az osztályozás reggel 9 órakor veszi kezdetét; április hó 24-én a belváros, Sarkad, Erzsébet és Ujtelep külvárosok lakosainak lovai, április hó 22-én pedig a Sága, Poltura és Gáza külváros lakosainak lovai fognak osztályoztatni

Felhivatnak ennélfogva az összes lótulajdonosok, miszerint lovaikat a mondott napon, időben és helyen elővezetessék.

Arad, 1900. évi április hó 7.

A városi tanács.

Nyilvános köszönet egy kiváló szépitőszernek.

Nyilatkozat. Igen tisztelt gyógyszerész ur! Az ön által feltalált **IBOLYA-CRÉME** kitünő hatása indított arra, hogy ez uton leghálásabb köszönetemet nyilvánítom. A jó készítményért fogadjon örökös köszönetemet, mert egy pár nap alatt eltávolította az arczomon lévő összes szeplőimet és májfoltokat, egyuttal biztosítom, hogy széles ismerős körömben ajánlani fogom.

Bécs, 1899. decz. 5. Kitünő tisztelettel Marsotzky Adél.

Szeplő, májfolt, bíbriós bőrvörösséget és mindennemű arcztiátlanságot bámulatos rövid idő alatt elmulaszt az egész világon elterjedt teljesen ártalmatlan szer a **Hajós-féle**

IBOLYA-CRÉME

ára: 1 tégely 50 kr. Ibolya-crème szappan 35 kr. Ibolya puder fehér, rózsá és crém színben 60 kr.

Hajós-**IBOLYA-TEJ** (Eau de Violette de Hajós.) Ezen hygienicus mosdóvíz az arcz, nyak, karok és kezeknek megkapó szépséget, fehérilliom és rózsá színében tündöklő varázsos színt kölcsönöz. 1 üveg 50 kr.

Óvakodjunk értéktelen hamisításoktól!

Ibolya-crémem csinos gömbölyű kék dobozban van és törvényes védjeggyemmel van ellátva. Kapható a készítő és feltalálónál

HAJÓS ÁRPÁD

gyógyszertára és gyógyvegyészeti laboratóriumában

ARAD, Andrassy-tér 22., a megyeházzal szemben.

Fontos minden jó háziasszonynak!

Minták minden czikkból ingyen és bérmentve!

BRAUN N.A.

Minták minden czikkból ingyen és bérmentve!

Fontos az igen t. gazdaközönségnek.

Kizárólag
festék és fénymázak raktárai

József főherceg-ut 12. szám. ARADON. Fiók: Forray-utca 2/b. szám.

Helyi és megyei telefon 387.

Készpénzfizetéseknél 2% engedmény! olcsó árakból.

Legolcsóbb bevásárlási forrása: Csakis elsőrendű kül- és belföldi padló- és kocsifényező-mázaknak, ecsetek, bronzok, fedőlemezek, Carbolin, színes kátrány, kékkő, indiai hárs, stbnek. — Schramm Christóf-féle valódi borostyán padló-fénymáz és Linoleum padlózománcz valódi „vaslovag“ jeggyel egy doboz 90 kr. BRAUN N. A.-féle (amerikai) „Villámpadlózománcz“ kizárólagos főraktára és szétküldési helye. — Ezen padozat és butor fénylakk 5 év óta van forgalomban és óriási kedveltségét annak elterjedése és keresettsége a legjobban igazolja. Főbb tulajdonságai: tükörfényessége és simasága, szagtalan és mosható, azonfelül rögtön száradása és könnyű kezelési módja. — Mert bádogtartányokban van, felesleges festés előtt átíriteni. Szállítása veszélytelen és olcsó. — Egy teljes kilót tartalmazó doboz 90 kr. **3 színben kapható.**

Vidékre díjtalan osomagolás!

Régi rollók javítása — bármely gyártmány.

A ki új ablakot készíttetni

akar, ne mulassza el megnézni vagy érdeklődni a

Czeiler-féle szab. bej. * * *
*** * * fa-rollós ablak iránt,**

a melynek rolló-szerkezete és ablak-tokja eddigelé a legtökéletesebb. Körös-körül teljesen megfekszik, sötétben s ugyszólván légmentesen zár. Kivülről való behatolás ellen 3-szoros biztonsági (felül önműködő) záró készülékkel bír, tehát kivülről ki nem nyitható s fel sem tolató mint másfajta ablak-rollók. Tökéletes és biztos zárása folytán **helyettesíti a szokásos spalettáblákat. Ellentáll télen hidegnek, nyáron melegnek. Szilárdan befalazható.** Az ablak szerkezete olyan, hogy azon a **külső levegő, por nem hatolhat be,** mint az más fajta fa-rollós ablakoknál eddig tapasztalható volt.

A rolló könnyen kezelhető, soha le nem zuhan vigyázatlanság következtében, s bekapcsolás nélkül is megáll bármely magasságban.

Első rendű anyag, kitűnő munka.

Az ablak minta látható:

Ifj. Czeiler Istvánnál

Aradon, Széchenyi-utca 3. sz. a.

Jutányos árak!

Nincs többé

veszélyes ablaktisztítás

azon házakba melyekben a

Czeiler-féle „Olga“ ablaktisztító készüléket
használnak.

Nem kell létrára, székre felmászni, sem az ablakon kihajolni.

A padozaton állva lehet bármily magas ablakot kívül úgy, mint belül kényelmesen megtisztítani.

Egy darab ára 4 korona (2 forint)

Kapható egyedül a feltalálónál:

Ifj. Czeiler Istvánnál Aradon,
Széchenyi-utca 3. sz.

Ugyanitt igen praktikus **összecsukható létrák** per fnt 2 koronáért és igen praktikus **összecsukható gyermek-closettek** éjjelivel együtt 6 korona leszállított árért kaphatók.

Telephon 150.

2331—1899.

Árlejtési hirdetmény.

Aradmegye tek. alispáni hivatalának 13.288—1898. számú jóváhagyó rendelete, valamint a pankota, moroda és moroda és gyarmatai utakra kirendelt utibizottságnak 1898. évi márczius hó 2-án hozott határozata alapján, az ezen utakra szükségelt terméskő biztosítására ezennel árlejtést hirdetek, s ennek megtartására határidőül folyó évi április hó 24-ik napjának d. e. 9 óráját Pankota községéhezhoz kitűzöm.

Az összes terméskő szük-

séglet 212.5 köbméter, s kiáltási ár köbméterenkint 8 korona.

Vállalkozó köteles az elvált mennyiségű követ oly erővel termelni, hogy a szállítás az árlejtés eredményének jóváhagyása után, az érdekelt községek részéről bármikor megkezdhető legyen.

A vállalati összeg az elszállítás arányában fog vállalkozónak az érdekelt községek által kifizettetni.

Miről árlejtési szándékozik ezennel értesíttetnek.

Pankotán, 1900. évi április hó 15-én.

Kotzó Károly,
jegyző.

1447

Betegeknek vigasz!

A Kőbányai polgári serfőző részvénytársaság

Dupla Malátasöre

Szent István védjeggyel.

Hatásos szer: **vérszegénység, idegesség, emésztési zavarok, álmatlanság és gyöngeség** ellen, továbbá ajánlva van **lábbadozóknak és szoptató nőknek.**

Ajánlják: **Dr. Ángyán, Dr. Elischer, Dr. Herczel, Dr. Kétli, Dr. Korányi, Dr. Laufenauer és Dr. Liebmann** egyetemi tanár urak.

Kapható minden fűszerkereskedésben.

Főraktár Aradon:

Reusz Mór és Testvére cégénél.

TELEFON 162. SZÁM.